

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Høringsnotat – forslag til endringer i finansstilsynsloven, finansstilsynsforskriften og enkelte andre regelverk

Endringer i regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter, nye regler om
sakskostnader ved klagenemndsbehandling, og enkelte andre endringer

30. september 2025

Høringsnotat – forslag til endringer i finanstilsynsloven, finanstilsynsforskriften og enkelte andre regelverk.....	1
1. Innledning	4
2. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter	5
2.1. Utgangspunkter.....	5
2.2. Rettstekniske endringer i reglene om fordeling av utgifter til kontroll av finansiell rapportering, prospektkontrollen og arbeidet som tilbudsmyndighet.....	5
2.2.1. Gjeldende rett	5
2.2.2. Finanstilsynets forslag	6
2.3. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om gebyr og årsavgift ved søknad om konsesjon mv.	6
2.3.1. Gjeldende rett	6
2.3.2. Finanstilsynets forslag	7
2.4. Særskilt om meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt	9
2.4.1. Gjeldende rett	9
2.4.2. Finanstilsynets forslag	9
2.5. Endringer i reglene om fordeling etter inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet	10
2.5.1. Gjeldende rett	10
2.5.2. Finanstilsynets forslag	10
2.6. Endring i beregningsgrunnlaget for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger.....	11
2.6.1. Gjeldende rett	11
2.6.2. Finanstilsynets forslag	11
2.7. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om lik fordeling per enhet	13
2.7.1. Gjeldende rett	13
2.7.2. Finanstilsynets forslag	13
2.8. Justering av reglene for banker med tillatelse til å yte investeringstjenester	15
2.8.1. Gjeldende rett	15
2.8.2. Finanstilsynets forslag	15
2.9. Særskilt om verdipapirisering.....	16
2.9.1. Gjeldende rett	16
2.9.2. Finanstilsynets forslag	16
3. Forslag til nye forskriftshjemler for forskrifter som er videreført fra finanstilsynsloven av 1956	17
3.1. Innledning.....	17
3.2. Forskrift om ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak mv. .	18
3.3. Forskrift om tilsyn med finansforetak og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge mv.	19
3.4. IKT-forskriften.....	20
3.5. Forskrift om rapporteringsplikt for foretak som driver inkassovirksomhet og forskrift om rapportering for forsikringsformidlingsforetak.....	21
3.6. Risikostyringsforskriften	21

3.7.	Forskrift til lov om alternative investeringsfond (AIF-forskriften)	22
4.	Forskriftshjemler knyttet til departementets instruksjonsmyndighet, klager over vedtak fattet av Finanstilsynet mv.....	23
4.1.	Gjeldende rett.....	23
4.2.	Finanstilsynets forslag.....	23
4.2.1.	Instruksjonsmyndighet.....	23
4.2.2.	Klageinstans for vedtak fattet av Finanstilsynet	26
5.	Tilkjenning av sakskostnader	27
5.1.	Gjeldende rett.....	27
5.2.	Finanstilsynets forslag.....	28
5.2.1.	Kort om bakgrunnen for forslaget	28
5.2.2.	Forslag til endringer	29
6.	Adgang til å reise søksmål uten forutgående klagebehandling	29
6.1.	Gjeldende rett.....	29
6.2.	Finanstilsynets forslag.....	30
7.	Endringer i finanstilsynsloven § 2-4 om forhold til foretak under tilsyn	30
7.1.	Gjeldende rett.....	30
7.2.	Finanstilsynets forslag.....	30
8.	Økonomiske og administrative konsekvenser	32
8.1.	Forslag uten økonomiske og administrative konsekvenser	32
8.2.	Endringer i reglene om fordeling av Finanstilsynets utgifter	32
8.2.1.	Gebyr og årsavgift for forvaltere i EØS som melder om markedsføring av fond inn til Norge	32
8.2.2.	Justering av maksimumsbeløpene for gebyr og årlig avgift	33
8.2.3.	Særskilt om meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt.....	33
8.2.4.	Endring i beregningsgrunnlag for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger	34
8.2.5.	Endringer i fordeling av utgiftene til Finanstilsynets tilsyn med tilbudsplikt	34
8.2.6.	Utgifter til tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelser om verdipapirhandel mv.	34
8.3.	Forslag til regler om tilkjenning av sakskostnader	35
8.4.	Adgang til å reise søksmål uten forutgående klagebehandling.....	36
9.	Forslag til endringer i lov og forskrift	37

1. Innledning

I brev av 12. mai 2025 ga Finansdepartementet Finanstilsynet i oppdrag å utrede og utarbeide:

- Nødvendige endringer i finanstilsynsforskriften som følge av Finanstilsynets forslag til endring av finanstilsynsloven § 6-1, i tråd med brev av 23. desember 2024 med tilhørende høringsnotat av 20. desember 2024.
- Forskriftshjemler i ny finanstilsynslov for enkelte forskrifter som var fastsatt med hjemmel i finanstilsynsloven av 1956, og som ble videreført med hjemmel i ny finanstilsynslov § 7-1 andre ledd andre punktum, eventuelt vurdere om noen av forskriftene i stedet bør hjemles i annen lovgivning.
- Forslag til endring i finanstilsynsloven § 5-1 femte ledd, slik at departementet har adgang til å fastsette nærmere bestemmelser om dekning av partenes sakskostnader, samt forslag til tilsvarende forskriftsbestemmelser som tidligere var gitt i verdipapirforskriften § 12-8 i medhold av verdipapirhandeloven tidligere § 12-11 femte ledd.
- Forslag til endring av finanstilsynsloven § 5-2, slik at Finanstilsynsklagenemnda i særlige tilfeller får adgang til å fatte vedtak om at det kan reises søksmål mot Finanstilsynets avgjørelse uten klagebehandling, tilsvarende bestemmelsen i verdipapirhandeloven tidligere § 12-13 første ledd.

I den grad Finanstilsynet har identifisert andre behov for justeringer i ny finanstilsynslov eller finanstilsynsforskriften, ber departementet også om at Finanstilsynet utreder og utarbeider forslag til slike endringer, og tar disse i inn høringsnotatet. Fristen for oppdraget var satt til 15. september.

I e-post av 22. august 2025 fikk Finanstilsynet i tilleggsoppdrag å vurdere om det er hensiktsmessig med en hjemmel i finanstilsynsloven som gir departementet adgang til å avklare hvor klagesaker skal behandles, og til unntaksvis å fastsette at det skal gjelde ordinær instruksjonsmyndighet for delegert myndighet. Bakgrunnen for tilleggsoppdraget er omtalt slik:

"Etter ny finanstilsynslov har departementet begrenset adgang til å instruere Finanstilsynet om behandlingen av enkeltsaker, og klager over Finanstilsynets enkeltvedtak behandles av Finanstilsynsklagenemnda. Dette utgangspunktet må også gjelde når departementet delegerer myndighet til Finanstilsynet. Vi antar imidlertid at det unntaksvis kan tenkes tilfeller der den myndigheten som delegeres bør ledsages av ordinær instruksjonsadgang, for eksempel dersom det er behov for styring/koordinering fra departementets side og hensynene som tilsier avstand fra politiske myndigheter i mindre grad gjør seg gjeldende. Vi har ikke noen konkret sak som går på dette nå, men antar at spørsmålet kan komme opp f.eks. hvis det skulle bli aktuelt å delegere noe av departementets myndighet etter sikkerhetsloven. I slike tilfeller kan det også være behov for unntak fra den alminnelige klageordningen etter finanstilsynsloven, slik at klager behandles i departementet.

Vi nevner ellers at det kan være uklart hvem som skal behandle klager over Finanstilsynets vedtak etter statsansatteloven; departementet etter statsansatteloven § 33 eller Finanstilsynsklagenemnda etter finanstilsynsloven § 5-1."

Som følge av tilleggsoppdraget, ble fristen forlenget til 1. oktober 2025.

Finanstilsynets forslag til endringer i finanstilsynsforskriftens regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter er nærmere omtalt i kapittel 2. Enkelte av forslagene i høringsnotatet her, hviler på en forutsetning om at forslagene i høringsnotatet av 20. desember 2024 blir gjennomført som foreslått. Finanstilsynet forutsetter derfor at de to høringsnotatene sendes på høring som en pakke og leses i sammenheng.

Forslag til nye hjemler for videreførte forskrifter omtales i kapittel 3. Her fremmes det også forslag til enkelte andre forskriftsendringer.

Forslag til forskriftshjemler i henhold til tilleggsoppdraget omtales i kapittel 4.

Regler om sakskostnader er omtalt i kapittel 5, og adgangen til å reise søksmål uten forutgående klagebehandling er omtalt i kapittel 6.

I kapittel 7 foreslås enkelte justeringer i finanstilsynsloven § 2-4 om ansatte og styremedlemmers forhold til foretak under tilsyn, jf. hovedoppdragets siste punkt.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene er omtalt i kapittel 8.

I kapittel 9 fremmes det forslag til lov- og forskriftsendringer.

2. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter

2.1. Utgangspunkter

Finanstilsynsloven § 6-1 gir utgangspunktet for fordeling av utgiftene forbundet med Finanstilsynets virksomhet. Etter bestemmelsens første ledd skal Finanstilsynets og Finanstilsynsklagenemndas utgifter fordeles på de foretak som etter finanstilsynsloven § 1-2 er under tilsyn, og på utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat, i budsjettåret. Utgiftene fordeles på de ulike grupper av foretak basert på Finanstilsynets relative ressursbruk etter nærmere regler fastsatt i forskrift.

Etter finanstilsynsloven § 6-1 andre ledd kan det gis forskrifter om den nærmere utgiftsfordelingen. Slike forskrifter er gitt i finanstilsynsforskriften kapittel 6. Forskriften kapittel 6 del I gir alminnelige regler om fordeling av utgifter forbundet med Finanstilsynets virksomhet. Finanstilsynsforskriften kapittel 6 del II gir regler om fordeling av utgifter som ikke kan knyttes til en bestemt gruppe foretak, samt om gebyrer og årsavgift. Forskriften kapittel 6 del III gir regler om fordeling av utgifter innad i grupper av foretak.

Finanstilsynets utgifter fordeles på foretak under tilsyn i budsjettåret. Fordelingen er basert på Finanstilsynets ressursbruk på de ulike tilsynsområdene. Administrative utgifter fordeles forholdsmessig på foretakene, basert på den fordelingsnøkkelen som følger av Finanstilsynets ressursbruk på tilsynsområdene. Inntekter fra gebyrer knyttet til Finanstilsynets virksomhetsutøvelse kommer til fratrekk i fordelt beløp hos den gruppen gebyrene refererer seg til.

Tilsynsavgiften innkreves med bistand fra Statens Innkrevingssentral. Gebyrer som kreves for å behandle søknader mv. kreves inn av Finanstilsynet.

2.2. Rettstekniske endringer i reglene om fordeling av utgifter til kontroll av finansiell rapportering, prospektkontrollen og arbeidet som tilbudsmyndighet

2.2.1. Gjeldende rett

Etter finanstilsynsforskriften § 6-6 skal Finanstilsynets utgifter til tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelsene om verdipapirhandel (markedsatferd) og det generelle arbeidet knyttet til infrastrukturen i verdipapirmarkedet (infrastruktur) fordeles på foretak og utstedere som nevnt i finanstilsynsloven § 6-1 første ledd. Dette er (med nærmere angitte unntak) de foretak som etter finanstilsynsloven § 1-2 er under tilsyn, og utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat, i

budsjettåret. Utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på multilaterale handelsfasiliteter (MHF) betaler ikke tilsynsavgift.

Etter finanstilsynsforskriften §§ 6-7 til 6-9 skal Finanstilsynets utgifter til kontroll av finansiell rapportering mv., arbeidet som prospektmyndighet og arbeidet som tilbudsmyndighet fordeles på utstedere som nevnt i finanstilsynsloven § 6-1 første ledd.

2.2.2. Finanstilsynets forslag

Finanstilsynet sendte 23. desember 2024 et brev med utkast til høringsnotat av 20. desember 2024 til Finansdepartementet, med forslag til endringer av fordelingen av Finanstilsynets utgifter på utstederne. I høringsnotatet foreslo Finanstilsynet at bestemmelsen i finanstilsynsloven § 6-1 første ledd om fordelingen på utstedere, i tillegg til å omfatte utstedere av omsettelige verdipapirer notert på et regulert marked i EØS med Norge som hjemstat, skal omfatte *utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på en multilateral handelsfasilitet i Norge (MHF)*. Forslaget er i hovedsak begrunnet med at virkeområdet for atferdsreglene på verdipapirområdet de senere årene har blitt utvidet til også å gjelde disse utstederne. Utgiftene knyttet til tilsyn med markedsatferd og infrastruktur bør dermed også fordeles på utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF. Behovet for lovendring aktualiserte seg som følge av overføring av tilsynet med den løpende informasjonsplikten fra Oslo Børs til Finanstilsynet. Dette er regler om markedsatferd som også gjelder for MHF.

Hvis finanstilsynsloven blir endret, slik det er foreslått i Finanstilsynets høringsnotat av desember 2024, vil finanstilsynsloven § 6-1 blir utvidet til å omfatte utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF. Idet finanstilsynsforskriften § 6-6 angir kretsen av foretak som skal dekke utgiftene til tilsynet med reglene om markedsatferd og infrastruktur ved å vise til finanstilsynsloven § 6-1 første ledd er det ikke behov for å endre denne forskriftsbestemmelsen for å fange opp utvidelsen.

Utvidelsen av finanstilsynsloven § 6-1 til å omfatte utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF, medfører imidlertid behov for å justere finanstilsynsforskriften §§ 6-7 til 6-9 om utgifter til kontroll av finansiell rapportering, prospektkontrollen og arbeidet som tilbudsmyndighet. Finanstilsynet bemerker at utgiftene forbundet med disse oppgavene kun knytter seg til utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked. Utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF, skal følgelig ikke være med å dekke disse kostnadene. Finanstilsynet foreslår at bestemmelsene i finanstilsynsforskriften §§ 6-7 til 6-9 justeres, slik at reglene om at utgifter til kontroll av finansiell rapportering, prospektkontroll og arbeidet som tilbudsmyndighet kun skal fordeles på utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat, videreføres når ordlyden i finanstilsynsloven § 6-1 første ledd utvides.

Finanstilsynet foreslår også å gjøre endringer i fordeling av utgifter innad i gruppen utstedere, se omtale i kapittel 2.7.

2.3. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om gebyr og årsavgift ved søknad om konsesjon mv.

2.3.1. Gjeldende rett

Etter finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd skal følgende foretak betale gebyr for å få søknader om konsesjon mv. behandlet:

- a. betalingsforetak
- b. e-pengeforetak
- c. opplysningsfullmektiger
- d. norske agenter av betalingsforetak etablert i annet EØS-land

- e. norske agenter av forsikringsforetak etablert i annet EØS-land
- f. forvaltere av alternative investeringsfond som skal markedsføre alternative investeringsfond der forvalter eller fond er etablert utenfor EØS
- g. forvaltningsselskap i annet EØS-land som melder om markedsføring av verdipapirfond i Norge
- h. forvaltere av alternative investeringsfond i annet EØS-land som melder om markedsføring av fond i Norge
- i. norske agenter som er tilknyttet verdipapirforetak etablert i annet EØS-land
- j. revisjonsforetak etablert utenfor EØS som reviderer årsregnskap i foretak utenfor EØS og er børsnotert utstederforetak (omfattet av Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering)
- k. tilbydere av virksomhetstjenester
- l. tilbydere av vekslingstjenester mellom virtuell valuta og offisiell valuta og tilbydere av oppbevaringstjenester for virtuell valuta

Etter finanstilsynsforskriften § 6-13 andre ledd fastsetter Finanstilsynet gebyrene for hvert kalenderår. Gebyrene skal ikke være lavere enn 5 000 kroner og ikke høyere enn 30 000 kroner. Bakgrunnen for minimumsgrensen er at det skal være regningssvarende å bruke administrative kostnader på inndrivning av gebyrene. Gebyret skal være innbetalt før søknaden eller meldingen behandles.

En del av de nevnte foretakene skal også betale en årlig avgift som skal dekke kostnadene ved å holde Finanstilsynets virksomhetsregister oppdatert. Den årlige avgiften skal ikke være høyere enn 10 000 kroner. Dette fremgår av finanstilsynsforskriften § 6-13 tredje ledd.¹

Finanstilsynet fastsetter gebyrer og årlig avgift hvert kalenderår, se finanstilsynsforskriften § 6-13 tredje ledd.

2.3.2. Finanstilsynets forslag

2.3.2.1. Endring i reglene for norske agenter av forsikringsforetak etablert i annen EØS-stat

Norske agenter av forsikringsforetak etablert i annen EØS-stat skal etter finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd bokstav e betale gebyr for søknader om konsesjon mv. Etter at denne regelen ble fastsatt, er nytt regelverk for forsikringsformidlere vedtatt. Det nye regelverket medførte at reglene for agenter av forsikringsforetak etablert i annen EØS-stat ble endret, slik at de må søke om konsesjon som forsikringsagentforetak på lik linje med andre forsikringsagentforetak med Norge som hjemstat. På denne bakgrunn ble agenter av forsikringsforetak etablert i annen EØS-stat innlemmet i fordelingen som gjelder for forsikringsformidlere i finanstilsynsforskriften § 6-16 første ledd bokstav b i 2023, og betaler nå tilsynsavgift etter inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten. Finanstilsynsforskriften § 6-13 bokstav e ble likevel ikke opphevet, men Finanstilsynet har ikke krevet gebyr etter bestemmelsen siden endringen. Finanstilsynet foreslår at bestemmelsen oppheves, idet den ikke er i bruk.

2.3.2.2. Endring av reglene om gebyr for forvaltere som melder grensekryssende markedsføring

Finanstilsynet foreslår å fjerne reglene om gebyrer og årlig avgift for forvaltere i EØS som melder om markedsføring av fond inn til Norge.

¹ I finanstilsynsforskriften § 6-13 tredje ledd siste setning er den årlige avgiften omtalt som gebyr. Dette er en inkurie.

Finanstilsynet bemerker at ESMA i dag fører et register over hvilke fond som er meldt markedsført i de ulike EØS-statene, og har utviklet et digitalt system (HUB) for utveksling av markedsføringsmeldinger mellom tilsynsmyndighetene. ESMA får tilgang til meldingene og dokumentasjonen fra hjemstatsmyndighetene ved bruk av dette systemet. Når meldingen sendes, oppdateres ESMA's register automatisk med informasjon fra meldingen. At ESMA's register nå blant annet omfatter fond som er meldt markedsført inn til Norge fra andre EØS-stater, gjør at behovet Finanstilsynet har hatt for å føre og vedlikeholde et eget register er borte. Investorer, myndigheter og andre som ønsker informasjon om hvilke fond som er meldt for markedsføring i Norge, kan enkelt finne denne informasjonen i ESMA's register, i tråd med formålet med registeret.

På denne bakgrunn kan ikke Finanstilsynet se at Finanstilsynet fortsatt bør følge opp notifikasjonsmeldinger, endringsmeldinger, avregistreringer m.v., og fortsette å føre og vedlikeholde et eget register over UCITS og AIFer som er meldt for markedsføring i Norge fra andre EØS-stater og som er registrert i ESMA-registeret. Når disse prosessene avvikles, vil grunnlaget for å kreve gebyr og årlig avgift falle bort. Finanstilsynet foreslår derfor at det ikke lenger skal kreves gebyrer og årlig avgift fra EØS-forvaltere som melder om markedsføring av UCITS og AIFer til Norge.

Finanstilsynet understreker at det kun er reglene for foretak som *kan melde om grensekryssende markedsføring* av fond som endres. Reglene om gebyr og årlig avgift for utenlandske forvaltningsselskaper og forvaltere av alternative investeringsfond som *må søke om tillatelse* til å markedsføre fond i Norge foreslås ikke endret, idet disse søknadene fortsatt må behandles hos Finanstilsynet. Dette er foretak som ikke er omfattet av ESMA's register over EØS-foretak som har meldt grensekryssende markedsføring av fond.

Finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd bokstav f til h omfatter i dag både foretak som melder og foretak som søker om grensekryssende markedsføring av fond inn til Norge. På bakgrunn av ovenstående foreslår Finanstilsynet at reglene endres, slik at de kun omfatter foretak som søker om tillatelse til grensekryssende markedsføring av fond inn til Norge. Finanstilsynet foreslår også at reglene forenkles ved at finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd bokstavene f til h slås sammen i en ny bokstav e.

2.3.2.3. Justering av maksimumsbeløpene for gebyr og årlig avgift

Finanstilsynet foreslår å justere maksimumsbeløpene for gebyr og årlig avgift i § 6-13 andre og tredje ledd. Maksimumsbeløpet for gebyrer etter andre ledd på 30 000 kroner, er ikke endret siden innføring av disse gebyrene fra 1. januar 2016. Maksimumsbeløpet for gebyrer ble den gang beregnet ut fra Finanstilsynets ressursbruk i 2013, innrettet mot søknader om konsesjon til å drive virksomhet som betalingsforetak og e-pengeforetak. I tillegg til å justere behandlingsgebyret i tråd med lønns- og prisvekst fra 2013, er det behov for å fastsette gebyrsatser som dekker saksbehandling i mer omfattende saker. Det foreslås derfor å øke maksimumsbeløpet til 130 000 kroner, som tilsvarer om lag to ukeverk. Det foreslås også at gebyrene vurderes årlig samtidig som tilsynsavgiften fastsettes.

Den årlige avgiften etter § 6-13 tredje ledd, skal dekke Finanstilsynets utgifter til tilsynet med foretakene, inkludert vedlikehold av registre og systemer mv. Avgiften fastsettes ut fra Finanstilsynets ressursbruk. Maksimal avgift er i bestemmelsen fastsatt til 10 000 kroner. For 2024 ble avgiften fastsatt til 10 000 kroner for revisorer og revisjonsselskap utenfor EØS (tredjestatsrevisorer), for agenter av betalingsforetak etablert i annen EØS-stat og agenter av verdipapirforetak etablert i annen EØS-stat. For forvaltere av alternative investeringsfond etablert i stat utenfor Norge og forvaltningsselskaper i annen EØS-stat (UCITS), ble avgiften fastsatt til 7000 kroner. Den årlige avgiften ble ikke økt i 2025, og etter Finanstilsynets vurdering er det heller ikke behov for å øke den i 2026. Utgifter til tilsynet med foretakene har imidlertid nådd beløpsgrensen på 10 000 kroner, og det foreslås derfor å øke maksimumsbeløpet til 20 000 kroner.

2.3.2.3.4. Andre forslag til justeringer i § 6-13

Finanstilsynet bemerker at reglene om gebyrer og årlig avgift dekker hvert sitt formål. Finanstilsynet har erfart at det skaper en viss uklarhet at reglene om gebyr og årlig avgift behandles i samme bestemmelse. Begrepsbruken i bestemmelsens andre og tredje ledd, er heller ikke konsistent. På denne bakgrunn foreslår Finanstilsynet at finanstilsynsforskriften § 6-13 deles opp, slik at reglene i tredje ledd om årlig avgift skilles ut i en ny bestemmelse i finanstilsynsforskriften § 6-14. Det gjøres i tillegg språklige endringer slik at "avgift" brukes konsekvent gjennom bestemmelsen. På grunn av en inkurie var avgift og gebyr brukt om hverandre.

Finanstilsynet foreslår i tillegg at meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt, tas inn i § 6-13 første ledd. Dette er nærmere omtalt i kapittel 2.4.

2.4. Særskilt om meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt

2.4.1. Gjeldende rett

Betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt, men omfattet av meldeplikt, er i dag ikke omfattet av reglene om fordeling av Finanstilsynets utgifter.

Etter reglene om finansforetak, er foretak som har utstedt betalingsinstrument som nevnt i finansforetaksforskriften § 1-7 bokstav k, unntatt konsesjonsplikt. Dette gjelder betalingsinstrumenter som kun kan benyttes innenfor et begrenset nettverk av tjenestetilbydere eller til kjøp av et begrenset utvalg varer eller tjenester. Slike foretak er meldepliktige dersom den samlede verdien av betalingstransaksjoner utført de siste 12 månedene overstiger et beløp i norske kroner tilsvarende 1 million euro. Dette følger av finansforetaksforskriften § 1-8 første ledd. Foretaket og dets betalingsinstrument(er) skal da registreres i Finanstilsynets virksomhetsregister, jf. finansforetaksforskriften § 1-9. Finanstilsynet skal i tillegg registrere foretaket i EBAs sentrale register, EUCLID.

Tilbydere av elektronisk kommunikasjonsnett eller elektronisk kommunikasjonstjeneste kan tilby og fakturere abonnenter for enkelte tilleggstjenester innenfor fastsatte beløpsgrenser uten konsesjon, jf. finansforetaksforskriften § 1-7 bokstav l. Dette gjelder tjenester som fakturering for kjøp av digitalt innhold, stemmebaserte tjenester, billetter eller støtte av veldedighet dersom den enkelte betalingstransaksjonen ikke overskrider et beløp i norske kroner tilsvarende 50 euro og betalingstransaksjonenes samlede verdi ikke overskrider et beløp i norske kroner tilsvarende 300 euro per måned. Virksomheten skal etter finansforetaksforskriften § 1-8 andre ledd meldes til Finanstilsynet. Foretaket skal registreres i Finanstilsynets virksomhetsregister og EUCLID. Tjenestetilbyderne må sende en årlig beretning til Finanstilsynet, inkludert en revisjonserklæring som bekrefter at aktiviteten overholder de angitte grensene.

2.4.2. Finanstilsynets forslag

Finanstilsynet behandler meldinger fra foretak med meldeplikt etter finansforetaksforskriften § 1-8. Per 22. september 2025 er 8 foretak registrert med betalingstjenester som er unntatt krav om konsesjon. Finanstilsynet forventer en økning i antall foretak som tilbyr meldepliktig betalingstjenestevirksomhet uten konsesjonsplikt.

Finanstilsynet har en ikke ubetydelig ressursbruk knyttet til behandling av meldinger fra disse foretakene. I tillegg har Finanstilsynet utgifter knyttet til drift av virksomhetsregisteret, regelverksforvaltning og annen oppfølging av foretak som tilbyr disse tjenestene. Disse kostnadene utlignes i dag på foretak som har konsesjon som betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger, jf. finanstilsynsforskriften § 6-16. Finanstilsynet mener det er rimelig at foretak som har meldeplikt, belastes Finanstilsynets utgifter forbundet med deres virksomhet.

Etter finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd skal betalingsforetak, e-pengeforetak, opplysningsfullmektiger og norske agenter av betalingsforetak etablert i annen EØS-stat betale gebyrer for å få søknader om konsesjon mv. behandlet. Agenter av utenlandske betalingsforetak (jf. § 6-13, første ledd bokstav d), skal i tillegg betale en årlig avgift etter 6-13 tredje ledd. Innbetalte gebyrer og årlig avgift kommer til fratrekk ved fordeling etter § 6-16.

I Sverige koster behandling av en melding om å tilby betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt SEK 25 500. Danmark har ikke gebyr for å behandle denne typen meldinger.

Finanstilsynet foreslår at foretak som er omfattet av meldeplikten i finansforetaksforskriften § 1-8 første eller andre ledd skal betale et gebyr knyttet til behandling av meldingen, se forslag til endring av finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd, ny bokstav j. Gebyret skal betales også dersom foretaket allerede har konsesjon som betalingsforetak eller e-pengeforetak.

Ut fra en vurdering av omfanget av arbeidet, mener Finanstilsynet at gebyret bør settes på samme nivå som for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger. Finanstilsynet fastsetter gebyrene for hvert kalenderår, jf. finanstilsynsforskriften § 6-13 andre ledd. Gebyret er i 2025 på 30.000 kroner, og må innbetales for å få meldingen behandlet. Registrering i Finanstilsynets virksomhetsregister avhenger av resultatet av behandlingen.

Finanstilsynet mener videre at foretak som er registrert med meldepliktig betalingstjenestevirksomhet unntatt konsesjonsplikt i Finanstilsynets virksomhetsregister, på samme måte som betalingsforetak og e-pengeforetak mv., bør betale en årlig tilsynsavgift. Ut fra en vurdering av omfanget av arbeidet med meldepliktig betalingstjenestevirksomhet, foreslår Finanstilsynet at tilsynsavgiften settes til 60 % av årlig avgift for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger, se forslag til ny bestemmelse i finansforetaksforskriften § 6-19 første ledd og omtale av forslag til endring i beregningsgrunnlag for disse foretakene i kapittel 2.6.

2.5. Endringer i reglene om fordeling etter inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet

2.5.1. Gjeldende rett

Finanstilsynsforskriften kapittel 6 del III har bestemmelser om fordeling av utgifter innad i grupper av foretak. Etter finanstilsynsforskriften § 6-16 første ledd fordeles utgiftene etter størrelsen på inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten for følgende grupper: revisorer og revisjonsselskaper, forsikringsformidlere og låneformidlere, inkassoforetak, eiendomsmeglerforetak, betalingsforetak og e-pengeforetak, infrastrukturforetak, opplysningsfullmektiger og administratorer av finansielle referanseverdier.

Utgiftene til verdipapirforetak, forvaltningsselskaper og forvaltere av alternative investeringsfond fordeles etter inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten og tilleggstjenester, jf. finansforetaksforskriften § 6-16 andre ledd.

Hva som for hver enkelt gruppe er "konsesjonspliktig virksomhet" og "tilleggstjenester", fremgår av sektorregelverket.²

² Sektorregelverket benytter noe ulike begreper for å angi den konkrete virksomheten Finanstilsynet fører tilsyn med for hver enkelt gruppe, herunder for eksempel "konsesjonspliktig virksomhet", "virksomhet som krever tillatelse", "tilleggstjenester" og "tilknyttede tjenester". I finanstilsynsforskriften benyttes henholdsvis "konsesjonspliktig virksomhet" og "tilleggstjenester" som fellesbetegnelser for å angi den delen av foretakenes virksomhet som gir inntekter som er gjenstand for utligning.

2.5.2. Finanstilsynets forslag

Skillet mellom hvilke foretak som skal ha fordeling etter første og andre ledd i finansforetaksforskriften § 6-16 er historisk betinget og ble opprettet for å skille mellom virksomheter med og uten tilleggstjenester etter sektorregelverket. Fordelingen på foretakene skal være basert på inntektene fra all virksomhet som Finanstilsynet fører tilsyn med, herunder tilleggstjenestene.

Hvilke foretak som etter sektorregelverket kan ha tilleggstjenester, har imidlertid endret seg over tid, uten at dette har medført endringer i finanstilsynsforskriften § 6-16. For eksempel har Verdipapirsentralen i dag tillatelse til å yte tilleggstjenester. Endringen ble innført med Central Securities Depository Regulation (CSDR), som ble gjennomført i verdipapirsentralloven uten at endringen ble reflektert i finanstilsynsforskriften § 6-16. Verdipapirsentralen utlignes i dag ut fra inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet og tilleggstjenester, selv om de står oppført under første ledd.

Finanstilsynet bemerker at finanstilsynsforskriften § 6-16 rommer en stor gruppe foretak som er omfattet av hvert sitt sektorregelverk. Finanstilsynet foreslår at bestemmelsen endres, slik at den får en utforming som er mer robust mot endringer i sektorregelverket. Finanstilsynet foreslår at bestemmelsens første og andre ledd slås sammen, og at utgiftene til de foretak som er nevnt i den felles bestemmelsen skal fordeles etter "størrelsen på inntekt fra den virksomhet som Finanstilsynet fører tilsyn med". Finanstilsynet understreker at forslaget ikke innebærer noen realitetsendring. For foretak som nevnt gjeldende § 6-16 andre ledd skal inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet og tilleggstjenester fortsatt legges til grunn. For foretak som ikke yter tilleggstjenester, skal kun inntekt fra den konsesjonspliktige virksomheten legges til grunn.

Det vises til forslag til justert bestemmelse i utkastet til ny § 6-17 hvor første og andre ledd i gjeldende bestemmelse slås sammen og endres i henhold til drøftelsen over.

Se også forslag til endringer av samme bestemmelse i kapittel 2.6.

2.6. Endring i beregningsgrunnlaget for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger.

2.6.1. Gjeldende rett

For betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger fordeles utgiftene til tilsyn i dag etter størrelsen på inntekten fra den konsesjonspliktige virksomheten, jf. finanstilsynsforskriften § 6-16 første ledd. Utgifter som fordeles etter finanstilsynsforskriften § 6-16 første ledd bokstav e og g er utgifter som ikke dekkes av gebyrene etter § 6-13 første ledd bokstav a-d eller årlig avgift i bestemmelsens tredje ledd.

2.6.2. Finanstilsynets forslag

Som omtalt i kapittel 2.5 har begrepet "konsesjonspliktig virksomhet" ingen enhetlig definisjon. Hva som er inntekter fra konsesjonspliktig virksomhet, beror på en konkret vurdering av bestemmelsene i sektorregelverket. Betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger har ofte en vesentlig del av sin inntekt fra virksomhet som ikke er konsesjonspliktig. Det kan være krevende å definere hvilken inntekt som skal anses å komme fra konsesjonspliktig virksomhet. Finanstilsynet erfarer at kvaliteten på rapporteringen av inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet varierer, og inntektsnivåene enkelte foretak rapporterer varierer i vesentlig grad. Dette kan gi uforutsigbarhet i tilsynsavgiften også for øvrige foretak i gruppen, fordi gruppen består av få foretak. Videre er det krevende for Finanstilsynet å kvalitetssikre rapporteringen som benyttes som beregningsgrunnlag, ved beregning av tilsynsavgift for disse foretakene. Opplysninger om inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet benyttes i begrenset grad i tilsynsmessig oppfølging.

Finanstilsynet mener i lys av ovennevnte at det er behov for å endre beregningsgrunnlaget for disse foretakene.

Finanstilsynet har vurdert alternative måter å innrette fordelingen på for denne gruppen av foretak:

- Alternativ a) **Videreføre eksisterende innretning.** Forslaget vil innebære behov for noe mer veiledning knyttet til rapportering av inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet, samt økt ressursbruk knyttet til kvalitetssikring av beregningsgrunnlaget.
- Alternativ b) **Lik fordeling per enhet.** Denne innretningen fremstår lite hensiktsmessig fordi den innebærer høye årlige avgifter for flere mindre foretak som har begrenset økonomisk handlingsrom.
- Alternativ c) **Fordeling etter antall tillatte tjenester.** Dette alternativet gir ikke en fordeling som står i forhold til omfang av virksomhet, hvilket ligger til grunn for fordeling på øvrige områder. I tillegg er denne innretningen ressurskrevende for Finanstilsynet å administrere.
- Alternativ d) **En fast årlig avgift samt fordeling etter antall transaksjoner.** Dette alternativet synes totalt sett å treffe bedre enn dagens ordning, ved at det i større grad reflekterer omfang av virksomhet. Antall transaksjoner er et entydig begrep. Transaksjonenes størrelse varierer noe, og dette kompenseres ved at alle betaler en årlig minimumsavgift.

I Sverige betaler betalingsforetak og e-pengeforetak en årlig avgift avhengig av størrelsen på balansen, men minst SEK 150 000 per år. Opplysningsfullmektiger betaler SEK 50 000 (juridiske personer) eller SEK 30 000 (fysiske personer). Juridiske personer som tilbyr betalingstjenester uten konsesjonsplikt, betaler ingen årlig avgift. Agenter for betalingsforetak betaler ikke avgift til Finansinspektionen, men avgiften betales av betalingsforetaket.

I Danmark betaler betalingsforetak og e-pengeforetak en årlig avgift som kan være enten DKK 25 000, DKK 80 000 eller DKK 500 000, avhengig av volumet på betalingstransaksjonene. Foretak med begrenset tillatelse til å utstede elektroniske penger eller til å tilby betalingstjenester betaler en årlig avgift på DKK 11 100. Opplysningsfullmektiger betaler en årlig avgift på DKK 25 000.

Som det fremgår av strekpunktene over, mener Finanstilsynet at alternativ d gir det beste grunnlaget for en korrekt fordeling. En fast årlig avgift kombinert med en fordeling etter antall transaksjoner for betalingsforetak og e-pengeforetak, gir en innretning på fordelingen for denne gruppen foretak som i større grad reflekterer Finanstilsynets arbeid med det enkelte foretakets virksomhet, enn dagens innretning. Finanstilsynet anbefaler derfor at beregningsgrunnlaget for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger endres til en fast årlig avgift. Den årlige avgiften foreslås også å omfatte meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt, se omtale i kapittel 2.4. Basert på erfaring med ressursbruk knyttet til denne gruppen, foreslår Finanstilsynet at foretak som driver meldepliktig betalingstjenestevirksomhet betaler 60 prosent av den fastsatte årlige avgiften.

Videre foreslår Finanstilsynet at utgifter som skal fordeles på gruppen av foretak som faller inn under bestemmelsen, og som ikke dekkes av den årlige avgiften, fordeles på betalingsforetak og e-pengeforetak og beregnes etter antall transaksjoner knyttet til den konsesjonspliktige virksomheten.

Finanstilsynet viser til forslag til ny bestemmelse i finanstilsynsforskriften § 6-19 om fordeling etter transaksjoner. Det vises også til forslaget om endringer i ny § 6-17 (som viderefører gjeldene 6-16 med endringer) hvor betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger tas ut av første ledd.

Avgiften bør fastsettes årlig. Finanstilsynet legger til grunn at avgiften for 2026 bør tilsvare minimumsbeløpet for foretakene som i dag utliknes etter § 6-16 første ledd bokstav e og g. Minimumsbeløpet er i 2025 på 70 000 kroner, og maksimumsbeløpet er på 7 mill. kroner. Disse minimums- og maksimumssatsene er lagt til grunn ved beregninger benyttet i omtalen av økonomiske og administrative konsekvenser i kapittel 8.2.4.

2.7. Endringer i finanstilsynsforskriftens regler om lik fordeling per enhet

2.7.1. Gjeldende rett

Etter finanstilsynsforskriften § 6-17 skal utgiftene fordeles med samme beløp på de foretakene som inngår i gruppen som omfattes av bestemmelsen. Bestemmelsen omfatter regnskapsførere, advokater med eiendomsmeglerbevilling, utstederforetak og gjeldsinformasjonsforetak.

For utstederforetak fordeles utgiftene etter forskriften § 6-17 andre ledd med 80 prosent på foretak som har noterte egenkapitalinstrumenter (aksjeutstedere) og 20 prosent på de øvrige (utstedere av rentepapirer). Dette innebærer at en aksjeutsteder betaler fire ganger så mye som en utsteder av rentepapirer. Fordelingen er begrunnet med forskjellen det erfaringsmessig er mellom den samlede ressursbruken knyttet til tilsyn med markedsatferd og infrastruktur, kontroll av finansiell rapportering mv. og prospektkontroll for henholdsvis aksjeutstedere og utstedere av rentepapirer.

Utgiftene knyttet til arbeid som tilbudsmyndighet skal kun fordeles på utstedere av aksjer, se finanstilsynsforskriften § 6-17 andre ledd.

Ved kontroll av prospekter og ved behandlinger av enkelte typer søknader etter regelverket om tilbudsplikt, krever Finanstilsynet et gebyr. Utgifter som fordeles etter finanstilsynsforskriften § 6-17 er utgifter som ikke dekkes av gebyrene, det vil si restbeløpet.

2.7.2. Finanstilsynets forslag

2.7.2.1. Innledning

Som omtalt i kapittel 2.1 fremgår utgangspunktet for fordeling av utgiftene til Finanstilsynets virksomhet av finanstilsynsloven § 6-1 første ledd. Finanstilsynets fordeling baserer seg på et prinsipp om at utgifter skal fordeles på ulike grupper av foretak basert på ressursbruk. Finanstilsynet legger til grunn at dette prinsippet i størst mulig grad også bør gjelde for fordelingen innad i de ulike gruppene. Samtidig må det gjøres kost-nytte vurderinger, slik at fordelingsnøkklene ikke blir så komplisert at administrasjonskostnadene forbundet med fordelingen blir uforholdsmessig høye.

De ulike typene utgifter til tilsynet med utstederne, fordeles ulikt på aksjeutstedere og utstedere av rentepapirer. Dersom forslaget i Finanstilsynets høringsnotat av 20. desember 2024 blir gjennomført, vil også utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF omfattes av fordelingen. Fordelingen blir i så fall slik:

Utgift	Utsteder
Kontroll av finansiell rapportering mv.	Aksjeutstedere og utstedere av rentepapirer notert på regulert marked
Prospektkontrollen	Aksjeutstedere og utstedere av rentepapirer notert på regulert marked
Tilbudsplikten	Aksjeutstedere notert på regulert marked

Utgifter til tilsynet med regler om markedsatferd og infrastruktur	Utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på et regulert marked eller en MHF
--	--

2.7.2.2. Fordeling av utgifter knyttet til tilbudsplikten

Oppgaven som tilbudsmyndighet ble overført fra Oslo Børs til Finanstilsynet 1. april 2025. I den forbindelse ble det besluttet å videreføre gebyrstrukturen fra Oslo Børs, men slik at utgifter som ikke kan dekkes ved gebyrer fordeles på aksjeutstederne. Målsetningen er at en størst mulig del av utgiftene skal dekkes av gebyrer. Utgiftene til tilbudsmyndigheten som skal fordeles på utstederne etter finanstilsynsloven § 6-1, vil utgjøre restbeløpet etter fratrukk av gebyrer.

Ressursbruken på tilbudsplikten avhenger av aktiviteten i markedet. Basert på antall saker hittil i 2025, bemerker imidlertid Finanstilsynet at det er det grunn til å tro at en vesentlig del av utgiftene dekkes av behandlingsgebyrer. Dette betyr at det – ved normal aktivitet – kun vil være en mindre del av kostnadene til tilbudsplikten som skal dekkes av tilsynsavgiften. I 2025 anslås disse kostnadene å utgjøre 3 millioner kroner.³

Fordi fordelingen av Finanstilsynets utgifter knyttet til arbeidet med tilbudsplikten skal foretas for første gang for 2025, har Finanstilsynet sett nærmere på de administrative kostnadene oppgaven medfører. Herunder har Finanstilsynet vurdert behovet for endringer i interne systemer.

Fordelingen av Finanstilsynets utgifter er i korthet basert på "konsesjonsklasser", hvor utstedere er en egen "klasse". Denne klassen består i dag av både aksjeutstedere og utstedere av rentepapirer. Regelen i § 6-17 andre ledd om at utgiftene knyttet til Finanstilsynets arbeid som tilbudsmyndighet kun skal fordeles på utstederforetak med aksjer notert på regulert marked, innebærer imidlertid at det må foretas en oppdeling av klassen utstedere. Finanstilsynet bemerker at de administrative konsekvensene av å opprette en ny delgruppe innenfor gruppen utstedere, vil være relativt betydelige. Herunder vil det medføre behov for endringer i Finanstilsynets interne system for fordeling, og medføre økte ressurser til administrasjon og fakturering. Sett hen til at det kun vil være en mindre del av kostnadene ved tilbudsplikten som skal dekkes av tilsynsavgiften, mener Finanstilsynet at det vil medføre uforholdsmessige administrative ressurser å foreta disse endringene.

Som nevnt anslås utgiftene som skal dekkes av tilsynsavgiften å utgjøre 3 millioner kroner i 2025. Dersom fordelingsnøkkelen i finanstilsynsforskriften § 6-17 andre ledd første punktum med 80 prosent for aksjeutstedere og 20 prosent på de øvrige også benyttes for utgiftene forbundet med tilbudsplikten, vil kostnadene utgjøre om lag 3 000 kroner per utsteder av rentepapirer.⁴

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn finanstilsynsforskriften § 6-17 andre ledd (ny § 6-18 andre ledd) endres, slik at fordeling 80/20 også vil gjelde for tilbudsplikten. Forslaget er som utgangspunkt begrunnet ut fra effektivitetshensyn. Finanstilsynet bemerker imidlertid også at oppgaven som tilbudsmyndighet inngår som en del av Finanstilsynets ivaretagelse av velfungerende markeder. At markedet generelt nyter høy grad av tillit, er vesentlig for samtlige utstedere i det norske verdipapirmarkedet. Finanstilsynets alminnelige oppfølging av at reglene for markedene overholdes, herunder reglene om tilbudsplikt, er dermed av en

³ Verdipapirlovutvalget foreslo i NOU 19:1 at flere oppgaver enn i dag skal dekkes av gebyrer, herunder behandling av dispensasjonssøknader mv. NOU 2019:1 er for tiden til behandling i departementet. Dersom Verdipapirlovutvalgets forslag om at flere oppgaver skal dekkes av gebyr følges opp, vil restbeløpet kunne reduseres ytterligere.

⁴ Dersom Verdipapirlovutvalgets forslag i NOU 2019:1 om at flere oppgaver skal dekkes av gebyrer tas til følge, vil restbeløpet som skal dekkes ved fordelingen kunne bli ytterligere redusert.

viss betydning for alle utstedere som har finansielle instrumenter tatt opp til notering på markedet.

2.7.2.3. Fordeling av utgifter på utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på en multilateral handelsfasilitet

Finanstilsynet viser til forslag fremsatt i høringsnotatet fra desember 2024, om at utgiftene knyttet til tilsyn med markedsatferd og infrastruktur også skal fordeles på utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF, se omtale i kapittel 2.2.2.

Finanstilsynet anslår at ressursbruken knyttet til arbeidet med markedsatferd og infrastruktur for utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF vil være som for utstedere som har aksjer tatt opp til notering på et regulert marked.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på en MHF skal betale en årlig avgift som fastsettes slik at den svarer til beløpet som fordeles på aksjeutstedere for utgiftene til tilsynet med markedsatferd og infrastruktur. I 2025 var dette beløpet om lag kr 21 000. Det anslås at forslaget vil innebære en årlig tilsynsavgift i størrelsesorden på kr 20-30 000 for utstedere på MHF. Finanstilsynet har vektlagt at en årlig avgift vil være lite ressurskrevende å administrere. Innbetalt årlig avgift fra utstederne på MHF, vil i komme til fratrekk i fordelingen for gruppen utstedere. Forslaget er innarbeidet i finanstilsynsforskriften § 6-6 og ny § 6-18 andre ledd (tidligere 6-17).

2.8. Justering av reglene for banker med tillatelse til å yte investeringstjenester

2.8.1. Gjeldende rett

Banker med tillatelse som verdipapirforetak betaler tilsynsavgift både som bank og verdipapirforetak.

Etter finansforetaksloven § 2-7 første ledd bokstav c har banker rett til å yte investeringstjenester og drive investeringsvirksomhet under sin bankkonsesjon.⁵ Bestemmelsen ble innført i 2018 som en del av gjennomføringen av verdipapirmarkedsdirektivet (MiFID II) i norsk rett. Før lovendringen måtte banker søke om separat tillatelse etter verdipapirhandelloven for å kunne yte investeringstjenester, og måtte dermed ha konsesjon som både bank og verdipapirforetak (dobbel konsesjon). Etter lovendringen søker banker om tillatelse etter finansforetaksloven § 3-1, og får tillatelse til å yte investeringstjenester under sin bankkonsesjon.⁶

2.8.2. Finanstilsynets forslag

I Finanstilsynets virksomhetsregister er bankene stort sett registrert både med konsesjon som verdipapirforetak og som bank i samsvar med tidligere regulering. Finanstilsynet praktiserer at tilsynsavgiften for bankenes investeringstjenestevirksomhet beregnes uavhengig av hjemmelsgrunnlaget for tillatelsen. Finanstilsynet bemerker at hjemmelsgrunnlaget for tillatelsen ikke har innvirkning på hvilke tilsynsoppgaver det brukes ressurser på knyttet til henholdsvis bank- og investeringstjenestevirksomhet.

Finanstilsynet fikk i oktober 2024 en henvendelse fra en bank om betydningen av dobbel konsesjon ved beregningen av tilsynsavgift.⁷ Saken kan indikere at det er noe usikkerhet knyttet til dagens hjemmelsgrunnlag. Finanstilsynet foreslår derfor at det inntas et nytt tredje ledd i finanstilsynsforskriften ny § 6-17 hvor det klargjøres at for banker med tillatelse til å yte

⁵ Tilsvarende rett gjelder også for kredittforetak, jf. finansforetaksloven § 2-8 første ledd bokstav b.

⁶ Omtales som bank eller kredittforetak med tillatelse til å yte investeringstjenester.

⁷ Sak 24/19326.

investeringstjenester skal utgiftene fordeles etter både ny § 6-15 (bankenes forvaltningskapital) og etter ny § 6-16 (inntektene fra investeringstjenestene).

Finanstilsynet foreslår i tillegg en retts teknisk endring i bestemmelsen om bank. I finanstilsynsforskriften § 6-14 første ledd skilles det mellom forretningsbanker (bokstav a) og sparebanker (bokstav b). Finanstilsynet foreslår å justere ordlyden i tråd med finanstilsynsloven §1-2 første ledd bokstav a som bruker fellesbetegnelsen "banker". Forslaget innebærer ingen endring i praksis. Forretningsbanker og sparebanker har vært behandlet som en gruppe ved fordelingen. Se utkast til endring i ny § 6-15 første ledd.

2.9. Særskilt om verdipapirisering

2.9.1. Gjeldende rett

EUs verdipapiriseringsforordning er gjennomført i finansforetaksloven kapittel 11, avsnitt III. Begrepet verdipapirisering brukes tradisjonelt om en prosess der finansielle eiendeler pakkes sammen og legges til et spesialforetak som utsteder verdipapirer som kan omsettes i markedet. Spesialforetak er unntatt fra krav til konsesjon som kredittforetak eller finansieringsforetak, se finansforetaksloven § 11-17, og er følgelig heller ikke omfattet av kapitalkrav.

Ved forrige endring i verdipapiriseringsforordningen ble det åpnet opp for såkalt enkel, transparent og standardisert verdipapirisering (STS-verdipapirisering) for syntetiske verdipapiriseringer. Syntetiske verdipapiriseringer er transaksjoner der långiveren kan overføre kredittrisiko til investorer uten å overdra de underliggende lånene til et spesialforetak. Endringsforordningen inneholdt også regler som skal gjøre det enklere å verdipapirisere misligholdte lån. Formålet med endringene var blant annet å frigjøre utlånskapasitet i banksektoren under gjeninnhenting etter koronapandemien.

Når foretak som verdipapiriserer er finansforetak, skal administrasjonsforetaket være bank, kredittforetak eller finansieringsforetak, jf. finansforetaksloven § 11-18, første ledd. Finanstilsynets utgifter til tilsyn med disse foretakene fordeles etter størrelsen på forvaltningskapital, se finanstilsynsforskriften § 6-14. I høringsnotat om gjennomføring av NPL-direktivet i norsk rett⁸ er det foreslått at også fremmedinkassoforetak kan være administrasjonsforetak.

Etter finansforetaksloven § 11-20 første ledd er det Finanstilsynet som er tilsynsmyndighet for overholdelse av verdipapiriseringsforordningen. Verdipapiriseringsforordningen spesifiserer ikke hvilke foretak som kan stå bak eksponeringene som verdipapiriseres. Selv om de typiske foretakene som verdipapiriserer vil være foretak under tilsyn av Finanstilsynet, kan også andre foretak som yter kreditt konsesjonsfritt, f.eks. næringsdrivende som yter kreditt til forbrukere som selgerkreditt, i teorien verdipapirisere. På bakgrunn av dette har finansforetaksloven § 11-20 andre ledd en bestemmelse som gir hjemmel for å kreve gebyrer til dekning av kostnadene ved tilsyn fra disse, for å dekke Finanstilsynets utgifter. Bestemmelsen omfatter også spesialforetak som ikke er en type foretak med konsesjon.

Verdipapirisering som retter seg mot offentligheten og kan omsettes, vil i tillegg kunne omfattes av verdipapirhandelloven kapittel 7 om prospekter og vil da kunne omfattes av reglene om fordeling av utgifter til arbeidet som prospektmyndighet, jf. verdipapirhandelloven § 7-14 og finanstilsynsforskriften § 6-8.

⁸ <https://www.regjeringen.no/contentassets/44a535f644384790adb3c0218c4b1ec3/horingsnotat-om-npl-direktivet.pdf>

2.9.2. Finanstilsynets forslag

2.9.2.1. Regler om gebyr og årlig avgift for tilsyn med verdipapirisering

Finanstilsynet har registrert en økende interesse fra finansforetak for å benytte adgangen til å verdipapirisere utlån, og er kjent med at flere foretak ønsker å benytte adgangen til å verdipapirisere utlån fremover. Finanstilsynet har per 17. september 2025 mottatt 2 notifikasjoner om verdipapirisering fra banker. Disse er syntetiske verdipapiriseringer og er gjennomført uten bruk av spesialforetak.

Tilrettelegging for gjennomføring av verdipapiriseringsforordningen og tilsyn med verdipapirisering er ressurskrevende for Finanstilsynet. Regelverket om verdipapirisering er relevant for et fåtall foretak under tilsyn. I Sverige koster behandling av melding om verdipapirisering SEK 105.000. Av hensyn til at de administrative kostnadene ved fordeling av Finanstilsynets utgifter skal holdes lave, foreslår Finanstilsynet at utgifter til tilsynet knyttet til verdipapirisering fortsatt skal håndteres innenfor rammen av eksisterende regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter, jf. Finanstilsynsforskriften § 6-14. Dersom NPL-direktivet gjennomføres i tråd med høringsforslaget, vil finanstilsynsforskriften § 6-16 gi grunnlaget for fordelingen av Finanstilsynet utgifter knyttet til fremmedinkassoforetak.

Når verdipapirisering gjennomføres gjennom et spesialforetak, jf. finansforetaksloven § 11-17, eller av andre foretak som yter kreditt konsesjonsfritt, har Finanstilsynet hjemmel i finansforetaksloven § 11-20 andre ledd anledning til å kreve gebyr for sine utgifter med tilsynet av disse. Finanstilsynet foreslår ikke på nåværende tidspunkt å operasjonalisere denne bestemmelsen i finanstilsynsforskriftens regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter. Det er på per i dag ikke gjennomført verdipapirisering med spesialforetak, og Finanstilsynet har følgelig ingen utgifter til tilsynet med slike foretak. Finanstilsynet ser ikke på nåværende tidspunkt behov for en regulering av dekking av utgifter der andre enn finansforetak verdipapirisere, fordi Finanstilsynet vurderer det som lite sannsynlig at andre enn finansforetak vil benytte adgangen til å verdipapirisere.

Finanstilsynet vil vurdere gebyr og årlig avgift knyttet til verdipapirisering på nytt når Finanstilsynet har mer erfaring med omfanget av utgifter knyttet til tilsyn med verdipapirisering.

2.9.2.2. Endring i hjemmelsgrunnlaget for å kreve gebyr og årlig avgift

Som nevnt i punkt 2.9.1 inneholder finansforetaksloven § 11-20 andre ledd hjemmel for å kreve gebyr til dekning av utgifter ved tilsyn av foretak som ikke inngår i utligningen etter finanstilsynsloven § 9. Finanstilsynet bemerker at "gebyr" i denne sammenheng må forstås som anledning til å ta behandlingsgebyr for søknader og en årlig avgift ettersom "gebyr" også refererer seg til dekning av utgifter til løpende tilsynsoppgaver.

Finansforetakslovens § 11-20, andre ledd viser til § 9 i opphevet finanstilsynslov. Bestemmelsen i § 9 omhandlet regler om fordeling av Finanstilsynets utgifter. Disse bestemmelsene er nå ivaretatt i finanstilsynsloven § 6-1. Finanstilsynet foreslår derfor at bestemmelsen i finansforetaksloven § 11-20 andre ledd endres, slik at denne viser til finanstilsynsloven § 6-1. Finanstilsynet foreslår også å endre ordlyden i bestemmelsen, slik at det presiseres at bestemmelsen gir hjemmel for gebyr i forbindelse med søknader om verdipapirisering og en årlig avgift. På denne måten samordnes begrepsbruken i finansforetaksloven og finanstilsynsloven. Det materielle innholdet i bestemmelsen endres ikke.

3. Forslag til nye forskriftshjemler for forskrifter som er videreført fra finanstillitsloven av 1956

3.1. Innledning

I [høringsnotat 31. oktober 2024](#) om forskrifter til ny finanstillitslov påpekte Finanstillitsnet at enkelte av forskriftene gitt i medhold av finanstillitsloven av 1956 manglet klar hjemmel i ny finanstillitslov. I forbindelse med ikrafttreddelsen av ny finanstillitslov ble disse forskriftene videreført med hjemmel i ny finanstillitslov § 7-1 andre ledd andre punktum som fastsetter at forskrifter gitt i medhold av 1956-loven gjelder også etter at ny finanstillitslov har trådt i kraft. Departementet har bedt Finanstillitsnet utarbeide forslag til hjemler for disse forskriftene i ny finanstillitslov, eventuelt vurdere om det er noen av forskriftene som i stedet bør hjemles i annen lovgivning.

Finanstillitsnet har i kapittel 3.2 til 3.6 vurdert nye forskriftshjemler for de forskriftene som ble videreført i ny finanstillitslov med hjemmel i § 7-1 andre ledd andre punktum. Når det gjelder forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak har Finanstillitsnet også foreslått enkelte endringer i selve forskriften, herunder i navnet på forskriften, se kapittel 3.2. Endringene er ikke av materiell karakter.

3.2. Forskrift om ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak mv.

Forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak (forskrift om ansvarlig kapital) ble fastsatt av Finansdepartementet i 1990 med hjemmel i blant annet finanstillitsloven av 1956 §§ 1 og 4. Forskriften ble videreført i medhold av ny finanstillitslov § 7-1 andre ledd andre punktum. Finanstillitsnet har vurdert om forskriften i stedet kan videreføres med hjemmel i de relevante sektorlovene eller om det skal foreslås en tydeligere hjemmel i finanstillitsloven.

Forskriften inneholder regler som angir hvordan den ansvarlige kapitalen i en rekke foretak under tilsyn skal defineres og beregnes, i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning. Forskriften gjelder etter sin ordlyd flere typer tilsynsenheter som reguleres av ulike sektorlover på Finanstillitsnets ansvarsområde.

Forskriftens virkeområde er angitt i § 1 som fastsetter at forskriftens del A gjelder for forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som ikke har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, oppgjørssentraler og pensjonsforetak, og angir hvordan den ansvarlige kapital i disse foretakene defineres og beregnes i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning. Forskriftens del B gjelder etter samme bestemmelse for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning, og angir hvordan den ansvarlige kapitalen i disse foretakene defineres og beregnes i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning.

Finanstillitsnet bemerker at forskriftens del B ble opphevet ved [forskrift 19 des 2019 nr. 2111](#) (i kraft 31 des 2019). Dette betyr at forskriften ikke er relevant for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, holdingforetak i finanskonsern som ikke er forsikringskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som har tillatelse til å drive aktiv forvaltning. Finanstillitsnet foreslår at forskriften om ansvarlig kapital § 1 andre ledd oppheves, idet bestemmelsen ikke lenger har noen praktisk anvendelse. Det er dermed bare relevant å vurdere om forskriften skal hjemles

i sektorlovene⁹ for de foretakstypene som er nevnt i forskriftens § 1 første ledd, dvs. for forvaltningsselskaper for verdipapirfond, forvaltere av alternative investeringsfond, oppgjørssentraler og pensjonsforetak.

Forskrift om beregning av ansvarlig kapital benyttes fortsatt for å definere deler av solvensmarginkapitalen og den ansvarlige kapitalen for pensjonsforetak.¹⁰ Som pensjonsforetak regnes pensjonskasse og innskuddspensjonsforetak, se finansforetaksloven § 1-5. Finansforetaksloven § 14-16 har regler om kapitalkrav for pensjonsforetak. Det følger av første ledd, som særlig omtaler pensjonskasser, at departementet "kan fastsette regler om beregningsmåten for solvensmarginkravet, den kapital som kan dekke kravet, og annet forhold vedrørende gjennomføringen av solvensmarginkravet". I finansforetaksloven § 14-16 tredje ledd, som særlig regulerer pensjonskasser som ikke driver livsforsikringsvirksomhet samt innskuddspensjonsforetak, er det også gitt en forskriftshjemmel der det fremgår at departementet "kan i forskrift fastsette regler om hva som skal anses som ansvarlig kapital og hva som kan inngå i forvaltningskapitalen". Finanstilsynet mener disse to forskriftshjemele gir nødvendig hjemmel for reglene om beregning av ansvarlig kapital for pensjonsforetak som er gitt i forskriften om ansvarlig kapital fra 1990, og foreslår at forskriften i relasjon til pensjonsforetak i stedet hjemles i finansforetaksloven § 14-16 første og tredje ledd. Tilsvarende gjelder for forvaltningsselskap for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond. Etter verdipapirfondloven § 2-8 andre ledd kan departementet "... i forskrift gi nærmere regler for hva som skal anses som ansvarlig kapital, stille ytterligere krav om ansvarlig kapital, samt gjøre unntak fra kravet til kapital i første ledd". Etter AIF-loven § 2-7 sjette ledd kan departementet "... i forskrift gi nærmere regler om krav til ansvarlig kapital, herunder stille krav om høyere kapital" Finanstilsynet mener at forskriften om ansvarlig kapital for disse foretakene kan hjemles i henholdsvis verdipapirfondloven § 2-8 andre ledd og AIF-loven § 2-7 sjette ledd.

Regler for oppgjørssentraler (sentrale motparter) er nærmere fastsatt i EMIR-forordningen¹¹ som gjelder som norsk lov, se verdipapirhandelloyen § 17-1 som fastsetter at forordningen med senere endringer gjelder som lov med de tilpasninger som følger av EØS-avtalen. Kapitalkrav for sentrale motparter er etter dagens regler fullt ut regulert av EMIR. Det foreslås på denne bakgrunn at oppgjørssentraler tas ut av virkeområdet til forskriften om beregning av ansvarlig kapital. Se forslag til endring av forskriftens § 1.

Finanstilsynet foreslår for øvrig at forskriften om beregning av ansvarlig kapital gis nytt navn i tråd med at forskriften kun gjelder for pensjonsforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond som ikke har tillatelse til å drive aktiv forvaltning.

Se forslag til endringer i kapittel 9 del II.

3.3. Forskrift om tilsyn med finansforetak og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge mv.

Forskrift 28. desember 1993 nr. 1257 om tilsyn med finansforetak og forvaltningsselskap som har hovedsete i annen EØS-stat og som driver virksomhet i Norge mv. (forskrift om finanstilsyn i EØS) ble fastsatt av Finansdepartementet i 1993 med hjemmel i finanstilsynsloven av 1956 § 2, jf. § 1. Forskriften ble videreført i medhold av ny finanstilsynslov § 7-1 andre ledd andre punktum.

⁹ Verdipapirfondloven, lov om forvaltning av alternative investeringsfond (AIF-loven), verdipapirhandelloyen og finansforetaksloven.

¹⁰ Det er også direkte referanser til forskriften i forskrift om pensjonsforetak §§ 4, 9 første ledd og 10 første ledd.

¹¹ European Market Infrastructure Regulation, forordning 648/2012 om OTC-derivater, sentrale motparter og transaksjonsregistre.

Finanstilsynsloven § 1-3 femte ledd inneholder hjemmel for departementet til å gi nærmere forskrifter om Finanstilsynets virksomhet. Forskriftshjemmelen står i samme paragraf som bestemmelsen som fastsetter at Finanstilsynet skal føre tilsyn i samarbeid med tilsynsmyndigheter i andre stater som er omfattet av EØS-avtalen, i samsvar med det som følger av regler som gjennomfører EØS-avtalen vedlegg IX, se finanstilsynsloven § 1-3 fjerde ledd. Etter Finanstilsynets vurdering gir finanstilsynsloven § 1-3 femte ledd hjemmel til å videreføre de fleste bestemmelsene i forskrift om finanstilsyn i EØS. Forskriften § 5, som gir Finanstilsynet myndighet til å pålegge et utenlandsk finansforetak å opphøre med virksomhet i Norge, bør etter Finanstilsynets vurdering ha klar hjemmel i lov. Det samme gjelder forskriften § 6, som gir Finanstilsynet myndighet til å forby utenlandske foretak å råde over sine eiendeler i Norge, eller begrense dets rådighet over disse. Finanstilsynet viser til at det dreier seg om inngripende virkemidler, der legalitetsprinsippet tilsier at forskriftsbestemmelsene bør ha tydelig hjemmel i lov.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn en ny forskriftshjemmel i finanstilsynsloven § 1-3 nytt sjette ledd, som sier at departementet kan fastsette i forskrift at Finanstilsynet kan pålegge utenlandske foretak som nevnt i finanstilsynsloven § 1-2 tredje ledd å stanse eller begrense virksomheten, herunder forby foretak å råde over sine eiendeler i Norge.

Finanstilsynet gjør for ordens skyld oppmerksom på at det i høringsnotat¹² 17. januar 2025 om gjennomføring av CRD 6 i norsk rett har foreslått en ny bestemmelse i forskrift om finanstilsyn i EØS § 7,¹³ se dette høringsnotatet punkt 25.4.

3.4. IKT-forskriften

Forskrift 21. mai 2003 nr. 630 om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT-forskriften) ble fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i finanstilsynsloven av 1956 § 4 nr. 2, børsloven av 2000 § 3-4 første ledd andre punktum og lov om betalingssystemer m.v. av 1999 § 3-3 første ledd andre punktum. De to førstnevnte lovene er opphevet. IKT-forskriften er videreført i medhold av ny finanstilsynslov § 7-1 andre ledd andre punktum.

Etter at lov om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren (DORA-loven) trådte i kraft 1. juli 2025, gjelder IKT-forskriften for finansieringsforetak, inkassoforetak og eiendomsmeglerforetak. Forskriften inneholder regler om foretakenes IKT-risikostyring, hendeshåndtering og bruk av IKT-leverandører. Finanstilsynsloven § 4-6 tredje ledd gir Finanstilsynet hjemmel til å fastsette krav til melding om utkontraktering i forskrift for foretakstypene som er omfattet av IKT-forskriften. Utover finanstilsynsloven § 4-6 tredje ledd om utkontraktering, inneholder hverken finanstilsynsloven eller sektorlovgivningen hjemmel til å fastsette andre regler knyttet til IKT-virksomhet.

Som del av oppdraget om å utarbeide forskrift 24. juni 2025 nr. 1296 om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren (DORA-forskriften) og som omtalt i kapittel 2.5.3.3 i Prop. 54 LS (2024-2025) med lovforslag til DORA-loven, har Finanstilsynet blitt bedt om å vurdere behovet for å gjøre ytterligere forskriftsendringer innen medio oktober 2025. Behovet for å videreføre IKT-forskriften for foretakstypene som er omfattet av IKT-forskriften, vil bli en del av vurderingen. Inntil denne vurderingen er gjort, er det nødvendig å kunne forankre eventuelle endringer i IKT-forskriften med klar hjemmel i lov. På bakgrunn av den forestående vurderingen og muligheten for forskriftsendringer, foreslår Finanstilsynet å

¹² <https://www.regjeringen.no/contentassets/41f4608c9a024dda871154f3e867f1a3/horingsnotat-om-gjennomforing-av-crd-6-i-norsk-rett-og-supplerende-gjennomforing-av-crd-4-og-crd-5.pdf>

¹³ Forslaget lyder: "Dersom tilsynsmyndigheten i foretakets hjemland gir Finanstilsynet melding om at tillatelsen til en kredittinstitusjon som har etablert filial eller driver grensekryssende virksomhet i Norge er tilbakekalt, skal Finanstilsynet treffe egnede tiltak for å hindre at den berørte kredittinstitusjonen foretar ytterligere transaksjoner i Norge og for å verne innskytternes interesser."

hjemle IKT-forskriften i finanstilsynsloven fremfor i sektorlovgivningen for foretakstypene som er omfattet av IKT-forskriften.

For at IKT-forskriften skal ha klar hjemmel i lov, foreslår Finanstilsynet en ny forskriftshjemmel i finanstilsynsloven § 6-4 andre ledd, slik at Finanstilsynet kan gi regler i forskrift om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi for foretak som ikke er omfattet av DORA-loven. Finanstilsynet viser også til at det i kapittel 3.6, med omtalen av risikostyringsforskriften, er foreslått en ny bestemmelse i finanstilsynsloven § 4-6 fjerde ledd, som inneholder hjemmel til å gi forskrifter om utkontraktering for foretak under tilsyn. Etter Finanstilsynets vurdering vil forslagene gi IKT-forskriften klar rettslig forankring i lov.

3.5. Forskrift om rapporteringsplikt for foretak som driver inkassovirksomhet og forskrift om rapportering for forsikringsformidlingsforetak

Lov 22. desember 2021 nr. 163 om forsikringsformidling (forsikringsformidlingsloven) inneholder per i dag ingen bestemmelser om rapporteringsplikt for forsikringsformidlingsforetak til Finanstilsynet. Forsikringsformidlingsloven § 1-5 inneholder en generell forskriftshjemmel, der departementet har fått myndighet til å gi regler om gjennomføring, utfylling og avgrensning av loven. Forsikringsformidlingsforetaks rapporteringsplikt til Finanstilsynet følger av forskrift 29. november 2022 nr. 2044, som er fastsatt i medhold av tidligere finanstilsynslov § 4 nr. 3. Forskriften er videreført i medhold av finanstilsynsloven § 7-1 andre ledd andre punktum.

Inkassoforetaks løpende rapporteringsforpliktelser til Finanstilsynet følger i dag av forskrift 29. november 2007 nr. 1332 som også ble fastsatt med hjemmel i tidligere finanstilsynslov § 4 nr. 3, og som er videreført i medhold av i finanstilsynsloven § 7-1 andre ledd andre punktum. I lov 13. mai 1988 nr. 26 om inkassovirksomhet og annen inndrivning av forfalte pengekrav (inkassoloven) er det i § 6 andre ledd tatt inn en hjemmel til å gi forskrift om "*plikt for innehavere av inkassobevillinger til å holde tilsynsmyndigheten for inkassovirksomhet orientert om den inkassovirksomheten som drives i medhold av bevillingen*". Finanstilsynet kjenner ikke til om bestemmelsen vil bli videreført i forslaget til ny inkassolov som er under utarbeidelse i Justis- og beredskapsdepartementet¹⁴.

For å unngå at det oppstår spørsmål om hjemmelsgrunnlaget for forskriftene om rapportering for forsikringsformidlingsforetak og inkassoforetak, foreslår Finanstilsynet at det etableres en forskriftshjemmel i finanstilsynsloven som gir Finanstilsynet uttrykkelig hjemmel til å gi forskrifter med nærmere regler om rapportering om virksomheten til Finanstilsynet. En slik hjemmel vil også gi mulighet til å løpende vurdere om flere foretak under tilsyn bør ilegges rapporteringsplikter, dersom det oppstår behov for dette.

Finanstilsynet foreslår at forskriftshjemmelen om rapporteringsplikt tas inn i finanstilsynsloven kapittel 6 om andre bestemmelser. Finanstilsynet mener det er fordelaktig å samle alle hjemler til forskrift i § 6-4, og slik at hjemmelen til å gi forskrifter om rapportering framgår av bestemmelsens tredje ledd.

3.6. Risikostyringsforskriften

Forskrift 22. september 2008 nr. 1080 om risikostyring og internkontroll (heretter omtalt som risikostyringsforskriften) ble fastsatt i 2008 med hjemmel i fire lover som nå er opphevet.¹⁵

¹⁴ [Høring av rapporten «Gjennomgåelse av nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven»](#)

¹⁵ Finanstilsynsloven av 1956, finansieringsvirksomhetsloven, verdipapirregisterloven og børsloven

Risikostyringsforskriften ble videreført i medhold av ny finanstilsynslov § 7-1 andre ledd andre punktum.

Risikostyringsforskriften inneholder regler om risikostyring og internkontroll for en rekke typer foretak under tilsyn. Foretakene som risikostyringsforskriften gjelder for, er regulert i en lang rekke sektorlover¹⁶ på Finanstilsynets ansvarsområde.¹⁷ Noen av sektorlovene inneholder hjemmel til å fastsette regler for enkelte typer foretak som kan benyttes til å videreføre hele eller deler av bestemmelsene i risikostyringsforskriften.¹⁸ mens andre sektorlover ikke inneholder slike forskriftshjemler¹⁹. For at risikostyringsforskriften skal ha tydelig hjemmel i lov, foreslår Finanstilsynet en ny forskriftshjemmel i finanstilsynsloven. En slik bestemmelse vil etter Finanstilsynets syn være hensiktsmessig også ved framtidige endringer i risikostyringsforskriften. Bestemmelsen bør etter Finanstilsynets vurdering tas inn enten i finanstilsynsloven kapittel 4, som har overskriften "Finanstilsynets virkemidler", eller i kapittel 6, som gjelder "Andre bestemmelser".

I utgangspunktet er kapittel 6 etter Finanstilsynets vurdering den mest naturlige plasseringen, siden det ikke er naturlig å anse en hjemmel til å fastsette regler i forskrift om risikostyring og internkontroll for foretak under tilsyn som et "virkemiddel" for Finanstilsynet, jf. overskriften til finanstilsynsloven kapittel 4. Finanstilsynsloven kapittel 4 inneholder imidlertid allerede en bestemmelse som heller ikke er et "virkemiddel" i ordets vanlige betydning, se finanstilsynsloven § 4-6 om meldeplikt til Finanstilsynet ved utkontraktering av virksomhet for foretak under tilsyn. Risikostyringsforskriften § 5 gjelder også utkontraktering, og det stilles blant annet krav om at foretaket i avtaler om utkontraktering skal sikre at Finanstilsynet gis tilgang til opplysninger fra og tilsyn med virksomhet som er utkontraktert. Det kan tale for at den nye forskriftshjemmelen plasseres i samme kapittel. Finanstilsynet foreslår at det tas inn et nytt siste ledd i finanstilsynsloven § 4-6 om utkontraktering, der Finanstilsynet får hjemmel til å gi regler i forskrift om utkontraktering fra foretak under tilsyn, herunder stille krav til innholdet i avtaler om utkontraktering. Bestemmelsen vil gi hjemmel til å videreføre risikostyringsforskriften § 5, der det blant annet er stilt krav til innholdet i utkontrakteringsavtaler. Finanstilsynet foreslår videre en ny bestemmelse i finanstilsynsloven § 6-4 første ledd, der Finanstilsynet får en generell hjemmel til å gi regler om risikostyring og internkontroll i forskrift. Etter Finanstilsynets vurdering vil forslagene gi tilstrekkelig rettslig grunnlag for å videreføre risikostyringsforskriften.

Finanstilsynet foreslår videre at bestemmelsen om straff i finanstilsynsloven § 6-4 flyttes til ny § 6-5, som en konsekvens av forslaget til ny forskriftshjemmel i § 6-4.

3.7. Forskrift til lov om alternative investeringsfond (AIF-forskriften)

Forskrift 26. juni 2014 nr. 877 til lov om alternative investeringsfond (AIF-forskriften) § 3-4 om virksomhetsrapportering og halvårsoppgaven var hjemlet i § 4 i tidligere finanstilsynslov (AIF-loven § 8-4 for så vidt gjelder utenlandske foretak). Rapporteringsplikten gjelder forvaltere av alternative investeringsfond med tillatelse etter AIF-loven samt forvalter av alternative

¹⁶ Verdipapirhandelloven, verdipapirfondloven, inkassoloven, eiendomsmeglingsloven, finansforetaksloven, forsikringsformidlingsloven, låneformidlingsloven, revisorloven og regnskapsførerloven

¹⁷ Forskriften gjelder også for gjeldsinformasjonsforetak, som er regulert av gjeldsinformasjonsloven. Gjeldsinformasjonsloven hører under Barne- og familiedepartementets ansvarsområde, men det er fastsatt i loven § 16 at gjeldsinformasjonsforetak er under tilsyn fra Finanstilsynet.

¹⁸ Se for eksempel verdipapirhandelloven § 9-16 sjette ledd, verdipapirfondloven § 1-5 andre ledd og finansforetaksloven § 1-7 første ledd og § 13-5 sjette ledd.

¹⁹ Det gjelder for eksempel eiendomsmeglingsloven og inkassoloven.

investeringsfond som driver virksomhet gjennom filial i Norge. Forskriften ble videreført i ny lov med hjemmel i finanstilsynsloven § 7-1 andre ledd andre punktum.

AIF-loven § 4-6 om periodisk rapporteringsplikt omtaler rapportering av forhold knyttet til fondene, og ikke forhold knyttet til forvalter. AIF-loven gir derfor ikke nødvendig hjemmel for rapporteringsforpliktelsene i AIF-forskriften. Finanstilsynet mener rapporteringspliktene kan hjemles i den foreslåtte bestemmelsen i ny § 6-4 tredje ledd i finanstilsynsloven. Det anses ikke å være behov for en egen hjemmel i særlovgevingen, når det er foreslått en generell hjemmel i finanstilsynsloven.

Finanstilsynet foreslår etter dette at AIF-forskriften § 3-4 fastsettes med hjemmel i den foreslåtte bestemmelse om rapportering i ny § 6-4 tredje ledd i finanstilsynsloven, se kapittel 3.5.

4. Forskriftshjemler knyttet til departementets instruksjonsmyndighet, klager over vedtak fattet av Finanstilsynet mv.

4.1. Gjeldende rett

Finanstilsynsloven § 1-4 gir regler om instruksjonsmyndighet og omgjøringsmyndighet. Den lyder:

§ 1-4. Begrensninger i instruksjons- og omgjøringsmyndighet

(1) Finanstilsynet kan ikke instrueres om behandlingen av enkeltsaker, med unntak av saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning. Finanstilsynet skal gis anledning til å uttale seg før beslutning om instruksjon treffes.

(2) Kongen og departementet kan ikke av eget tiltak omgjøre Finanstilsynets vedtak, jf. forvaltningsloven § 35, med unntak av saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning.

(3) Begrensninger i instruksjons- og omgjøringsmyndighet etter første og andre ledd gjelder ikke for Finanstilsynets oppgaver og kompetanse som krisehåndteringsmyndighet som nevnt i finansforetaksloven § 20-3.

Klage over vedtak truffet av Finanstilsynet skal behandles av Finanstilsynsklagenemnda, jf. finanstilsynsloven § 5-1 første ledd. Dette gjelder likevel ikke klage over vedtak som nevnt i finansforetaksloven § 20-3 om krisehåndteringsmyndighet eller klage over vedtak etter gjeldsinformasjonsloven.

Det er videre fastsatt i finanstilsynsloven § 5-1 andre ledd første punktum at Finanstilsynsklagenemnda ikke kan instrueres om behandlingen av den enkelte klagesak. Departementets generelle instruksjer og instruksjer i medhold av § 1-4 første ledd skal legges til grunn av klagenemnda i dens behandling av klagesaker, jf. finanstilsynsloven § 5-1 andre ledd.

4.2. Finanstilsynets forslag

4.2.1. Instruksjonsmyndighet

Departementet har bedt Finanstilsynet å vurdere om det bør foreslås en hjemmel i finanstilsynsloven som gir departementet adgang til unntaksvis å fastsette at det skal ha ordinær instruksjonsadgang for myndighet som er delegert til Finanstilsynet.

Finanstilsynet viser til at utgangspunktet i finanstilsynsloven § 1-4 er at departementet ikke kan instruere Finanstilsynet i enkeltsaker. Unntak gjelder for enkeltsaker av "prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning". Det legges til grunn at begrensningene i instruksjonsadgangen gjelder både der myndighet for enkeltsaker er lagt direkte til Finanstilsynet i lov eller forskrift, og der slik myndighet er delegert fra Finansdepartementet til Finanstilsynet. Finanstilsynet legger videre til grunn at oppdraget ikke innebærer at det prinsipielle spørsmålet om departementets instruksjonsmyndighet overfor Finanstilsynet skal vurderes på nytt. Finanstilsynet viser til at Stortinget nylig har vurdert dette i forbindelse med ny finanstilsynslov, se Innst. 364 L (2024-2025) kapittel 2.5, jf. Prop. 75 L (2023-2024) kapittel 6. Spørsmålet nå er om det skal foreslås en snever adgang til i forskrift å fastsette unntak fra finanstilsynslovens hovedregel, slik at departementet unntaksvis kan ha ordinær instruksjonsmyndighet for myndighet som delegeres til Finanstilsynet.

Oppdraget gjelder "enkeltsaker", slik at saker om regelverksutvikling med videre ikke er tema. I forarbeidene til finanstilsynsloven fremgår det at enkeltsaker kan omfatte mer enn bare enkeltvedtak, som for eksempel gjennomføring av tilsyn med et foretak hvor det ikke treffes noe enkeltvedtak, jf. Prop. 75 L (2023-2024), spesialmerknaden til finanstilsynsloven § 1-4 første ledd. Finanstilsynet legger videre til grunn at enkeltsaker omfatter både det som i finanstilsynslovens forarbeider omtales som forvaltningsoppgaver og det som omtales som tilsynsoppgaver. I henhold til føringer i lovforarbeidene vil departementet ikke instruere Finanstilsynet om tilsynsoppgaver. Se omtale av dette i spesialmerknaden til finanstilsynsloven § 1-4 i Prop. 75 L (2023-2024):

"... Departementet legger til grunn at det ikke er aktuelt å instruere Finanstilsynet om behandlingen av enkeltsaker innen tilsynsoppgavene, og som gjelder gjennomføring av tilsyn og bruk av tilsynsmessige virkemidler, men eventuelt om behandlingen av enkeltsaker innen forvaltningsoppgavene. Grensen mellom tilsynsoppgaver og forvaltningsoppgaver kan være uklar, og hver sak må vurderes konkret. Ordlyden tilsier en høy terskel for instruksjon."

I e-post 22. august 2025 har departementet uttalt at det unntaksvis kan tenkes tilfeller hvor myndighet som delegeres fra departementet bør ledsages av instruksjonsadgang, "for eksempel dersom det er behov for styring/koordinering fra departementets side og hensynene som tilsier avstand fra politiske myndigheter i mindre grad gjør seg gjeldende". Finanstilsynet forstår departementet slik at begrensningene i instruksjonsmyndigheten som følger av finanstilsynsloven § 1-4 første ledd ikke bør være til hinder for en fornuftig arbeidsdeling mellom departementet og Finanstilsynet der departementet velger å delegere myndighet i saker som ligger utenfor Finanstilsynets kjerneområde. Delegering av departementets myndighet etter lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) er nevnt som eksempel på slike saker. Finanstilsynet forstår oppdraget slik at det er ment å gjelde der Finanstilsynet unntaksvis kan komme til å få delegert myndighet i saker som ligger utenfor tilsynets kjerneområde. Det vil si saker som delegeres til Finanstilsynet som ikke gjelder tilsynet med foretak og markeder etter finanstilsynsloven § 1-3, jf. § 1-2.

Når det gjelder hensynene som tilsier avstand fra politiske myndigheter, er begrensningene i departementets instruksjonsadgang særlig begrunnet i at det er Finanstilsynet som har spesialistkompetanse og er nærmest til å vurdere tilsynsmessige hensyn, slik at begrensninger i instruksjonsadgangen kan styrke tilliten til avgjørelsene som treffes, se blant

annet Prop. 75 L (2023-2024) kapittel 1. Videre fremhever forarbeidene at føringer i EU/EØS-retten og internasjonale anbefalinger taler for økt uavhengighet for Finanstilsynet.

Etter Finanstilsynets vurdering er hensynet til at det treffes avgjørelser som er begrunnet i rent faglige hensyn, og ikke for eksempel i politiske hensyn, sentralt for saker der Finanstilsynet har særlig fagkunnskap. Det vil si saker som gjelder tilsyn med foretak og markeder, jf. finanstilsynsloven § 1-3. Dersom Finanstilsynet unntaksvis får delegert myndighet til å behandle enkeltsaker utenfor dette området, det vil si som ikke først og fremst gjelder finansmarkedslovgivningen, antar Finanstilsynet at dette hensynet i mindre grad gjelder seg gjeldende.

Når det gjelder føringene om tilsynsmyndighetenes uavhengighet i EU/EØS-retten, antar Finanstilsynet at disse ikke er til hinder for at departementet unntaksvis skal kunne instruere Finanstilsynet ved delegasjon av saker som ikke reguleres av rettsakter på finansmarkedsområdet. Det vil si saker som ligger utenfor det saklige virkeområdet for EØS-rettsaktene på Finanstilsynets ansvarsområde. For eksempel kreves det i kapitalkravsdirektivet²⁰ artikkel 4a nr. 2²¹ at tilsynsmyndighetene skal kunne utøve sine tilsynsbeføyelser (dansk versjon) uten instruks fra EU/EØS-statenes regjeringer med videre. Finanstilsynet gjør oppmerksom på at begrepet "tilsynsbeføyelser" i direktivet kan favne videre enn det som i finanstilsynslovens forarbeider omtales som tilsynsoppgaver, slik at også det som omtales som forvaltningsoppgaver i finanstilsynslovens forarbeider faller inn under begrepet tilsynsbeføyelser i direktivet. Det tilsier etter Finanstilsynets vurdering at en eventuell ny bestemmelse som unntaksvis gir departementet ordinær instruksjonsmyndighet i enkeltsaker for delegert myndighet, ikke bør kunne benyttes der det vil være i strid med EØS-forpliktelser på finansmarkedsområdet.

Når det gjelder rekkevidden og utformingen av en eventuell ny bestemmelse, forstår Finanstilsynet departementet slik at det ønsker en hjemmel til å kunne fastsette i forskrift at det unntaksvis skal gjelde ordinær instruksjonsmyndighet for delegert myndighet i saker som ligger utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver.

Et alternativ er å gi departementet hjemmel til å fastsette i forskrift at begrensningene i instruksjonsmyndigheten i finanstilsynsloven § 1-4 første ledd ikke gjelder for saker som er delegert til Finanstilsynet etter sikkerhetsloven. Slik Finanstilsynet forstår oppdraget, vil imidlertid en slik bestemmelse være for snever, siden det kan tenkes andre tilfeller enn sikkerhetsloven der det kan være behov for å gjøre unntak fra begrensningene i instruksjonsmyndigheten.

Et annet alternativ er å gi departementet hjemmel til å fastsette i forskrift at begrensningene i instruksjonsmyndigheten i finanstilsynsloven § 1-4 første ledd i "særlige tilfelle" ikke skal gjelde for delegert myndighet. Etter Finanstilsynets vurdering kan en slik løsning - dersom det ikke samtidig fastsettes andre rammer i forskriftshjemmelen - fremstå som en ny vurdering av det prinsipielle spørsmålet om departementets instruksjonsmyndighet overfor Finanstilsynet. Finanstilsynet foreslår derfor ikke en slik løsning.

Etter Finanstilsynets vurdering er det naturlig å ta utgangspunkt i finanstilsynsloven § 1-3, som lovfester Finanstilsynets oppgaver. Ifølge finanstilsynsloven § 1-3 første ledd skal Finanstilsynet føre tilsyn med at foretakene virker på hensiktsmessig og betryggende måte, i samsvar med lov, bestemmelser gitt i medhold av lov og foretakenes formål og vedtekter. Bestemmelsen må leses i sammenheng med § 1-2, som regulerer hvilke foretak og andre tilsynsenheter Finanstilsynet skal føre tilsyn med. I § 1-3 andre ledd er det uttrykkelig fastsatt at Finanstilsynet skal se til at foretakene under tilsyn i sin virksomhet ivaretar forbrukernes

²⁰ Direktiv 2013/36/EU

²¹ Bestemmelsen kom inn i kapitalkravsdirektivet ved CRD 6 (endringsdirektiv (EU) 2024/1619). CRD 6 er ikke tatt inn i EØS-avtalen ennå.

interesser og rettigheter. Finanstilsynets plikt til å følge utviklingen i økonomi og markeder fremgår av bestemmelsens tredje ledd, mens fjerde ledd omhandler samarbeid med tilsynsmyndigheter i andre EØS-stater. Finanstilsynet foreslår at den nye forskriftshjemmelen begrenses til å omfatte enkeltsaker som faller utenfor finanssinsloven § 1-3, se forslag til finanssinsloven § 1-4 nytt fjerde ledd. Finanstilsynet forutsetter at andre delegerte oppgaver bør ligge innenfor det overordnede formålet med Finanstilsynets virksomhet, jf. finanssinsloven § 1-1 om finansiell stabilitet og velfungerende markeder. Finanstilsynet ser at grensen mellom saker som faller innenfor og utenfor finanssinsloven § 1-3 i enkelte tilfeller kan være uklar. Det er imidlertid vanskelig å finne en mer hensiktsmessig avgrensning som samtidig er tilstrekkelig fleksibel til at formålet med bestemmelsen oppnås. Dersom det i praksis oppstår tvil om en sak faller innenfor eller utenfor finanssinsloven § 1-3, legger Finanstilsynet til grunn at den nye forskriftshjemmelen ikke bør kunne benyttes. I slike saker bør finanssinslovens hovedregel om at Finanstilsynet bare kan instrueres i enkeltsaker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, gjelde.

4.2.2. Klageinstans for vedtak fattet av Finanstilsynet

4.2.2.1. Klage på avgjørelser som faller utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver

Departementet har i e-post 22. august 2025 uttalt at i saker der departementet har instruksjonsmyndighet etter den nye bestemmelsen som er foreslått ovenfor, "kan det også være behov for unntak fra den alminnelige klageordningen etter finanssinsloven, slik at klager behandles i departementet".

Finanstilsynet tar utgangspunkt i finanssinsloven § 5-1 første ledd første punktum, der det er fastsatt at klager på vedtak fattet av Finanstilsynet skal behandles av Finanssinsklagenemnda. Det er ikke gjort unntak for saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, hvor departementet har instruksjonsmyndighet etter finanssinsloven § 1-4 første ledd. Det vil si at klagenemnda skal behandle klagesaker der departementet har adgang til å instruere Finanstilsynet, inkludert saker der departementet faktisk har instruert Finanstilsynet. Finanssinsklagenemnda kan ikke instrueres om behandlingen av den enkelte klagesak, jf. finanssinsloven § 5-1 andre ledd første punktum. Det følger imidlertid av bestemmelsens andre punktum at departementets individuelle instruks i saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning etter § 1-4 første ledd rettet mot Finanstilsynet skal legges til grunn av klagenemnda i dens behandling av klagesaker.

Etter Finanstilsynets vurdering er et alternativ å ha samme løsning for saker der departementet skal ha ordinær instruksjonsmyndighet i delegerte saker som faller utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver. Det vil si at Finanssinsklagenemnda skal behandle klager på Finanstilsynets avgjørelser i slike saker. Det vil gi en enhetlig regulering av hvem som skal være klageinstans i alle saker der departementet har instruksjonsmyndighet, uavhengig av om departementet har instruksjonsmyndighet fordi saken er av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, eller fordi saken faller utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver. I så fall er det ikke behov for regelendringer.

Et annet alternativ er å foreslå en ny forskriftshjemmel, slik at det kan fastsettes unntak fra finanssinsloven § 5-1 første ledd første punktum om at Finanssinsklagenemnda behandler klager på vedtak fattet av Finanstilsynet i saker som faller utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver. Da vil det kunne gis regler i forskrift om at departementet er klageinstans i slike saker. Som nevnt ovenfor gjør hensynet til tillit til at det treffes avgjørelser som er begrunnet i rent faglige hensyn, og ikke for eksempel i politiske hensyn, seg antakelig gjeldende i mindre grad i saker som ikke gjelder Finanstilsynets kjerneoppgaver. Det gjelder også der slike saker påklages. Der departementet har ordinær instruksjonsmyndighet på grunn av behovet for styring og koordinering av en sak mellom forvaltningsorganer, kan det derfor være naturlig at departementet også er klageinstans. Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn en ny forskriftshjemmel i finanssinsloven § 5-1 sjette ledd, slik at departementet i

forskrift kan fastsette at departementet, og ikke Finanstilsynsklagenemnda, skal behandle klager over vedtak truffet av Finanstilsynet i saker som ikke omfattes av Finanstilsynets oppgaver etter § 1-3.

Dersom forskriftshjemmelen som er omtalt i forrige avsnitt benyttes, antar Finanstilsynet at det også kan være behov for å gjøre unntak fra finanstilsynsloven § 1-4 andre ledd. Ifølge bestemmelsen kan ikke Kongen og departementet av eget tiltak omgjøre Finanstilsynets vedtak, med unntak av saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning. Dersom departementet skal kunne instruere Finanstilsynet i saker som faller utenfor Finanstilsynets kjerneoppgaver, og være klageinstans i slike saker, bør departementet også ha adgang til å omgjøre Finanstilsynets avgjørelser i slike saker uten at de er påklaget, jf. forvaltningsloven § 35. Finanstilsynet viser i den forbindelse også til at departementet i Prop. 75 L (2023-2024) kapittel 6.4.2 har uttalt at omgjøringsadgangen etter forvaltningsloven § 35 bør ses i sammenheng med instruksjonsadgangen. Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at departementet skal kunne fastsette i forskrift at den alminnelige omgjøringsadgangen i forvaltningsloven § 35 skal gjelde der departementet er klageinstans i saker som ikke omfattes av Finanstilsynets oppgaver etter finanstilsynsloven § 1-3. Finanstilsynet foreslår at forskriftshjemmelen også skal gjelde saker der det er tvil om hvilket forvaltningsorgan som skal behandle avgjørelser fattet av Finanstilsynet, og det er fastsatt i forskrift at departementet er klageinstans, se nedenfor. Finanstilsynet viser til forslaget til finanstilsynsloven § 1-4 nytt femte ledd.

4.2.2.2. Tvil om klageinstans

Ifølge finanstilsynsloven § 5-1 første ledd første punktum skal Finanstilsynsklagenemnda behandle klager over vedtak truffet av Finanstilsynet. Av statsansatteloven § 33 følger det imidlertid at i tilfeller der en statsansatt i medhold av forvaltningsloven påklager et vedtak om oppsigelse, ordensstraff, suspensjon eller avskjed, er det departementet eller den myndigheten som er bestemt i personalreglementet som skal behandle klagen. Det kan derfor være uklart om det er departementet eller Finanstilsynsklagenemnda som skal behandle klager over Finanstilsynets vedtak etter statsansatteloven. Tilsvarende problemstilling kan også oppstå for avgjørelser truffet etter andre lover.

Finanstilsynet foreslår at departementet får hjemmel til å fastsette i forskrift hvilket forvaltningsorgan som skal behandle klager over avgjørelser der det er tvil om hvem som er rett klageinstans. Se forslag til ny forskriftshjemmel i finanstilsynsloven § 5-1 nytt syvende ledd.

5. Tilkjenning av sakskostnader

5.1. Gjeldende rett

I saker der Finanstilsynet har truffet vedtak som påklages, gjelder forvaltningsloven § 36 om sakskostnader. I bestemmelsens første ledd reguleres partens rett til å få dekket sakskostnader av forvaltningen.

I andre ledd reguleres retten til å få sakskostnadene dekket av andre parter. Etter bestemmelsen kan den part som har satt fram krav om endring av et vedtak i en sak som i det vesentlige er en tvist mellom parter, men ikke har fått medhold i spørsmål av noen betydning, pålegges å betale den annen part helt eller delvis de særlige sakskostnader som kravet har ført med seg. Det skal legges vekt på om vedkommende hadde fyllestgjørende grunn til å kreve endring av vedtaket, og om det er rimelig ut fra sakens art og motpartens forhold å pålegge kostnadsansvar. I ny forvaltningslov er bestemmelsen vedtatt opphevet, men loven er ennå ikke satt i kraft.

I forvaltningsloven § 36 tredje og fjerde ledd er det regler om saksbehandlingen av sakskostnadsspørsmålet, herunder hvilken instans som skal dekke sakskostnadene.

Tidligere var det gitt regler i verdipapirforskriften § 12-8 om sakskostnader ved klagebehandling i Børsklagenemnden. Første ledd ga regler der en sak i det vesentlige er en tvist mellom to eller flere parter. Etter bestemmelsen avgjorde Børsklagenemnden i en sak som i det vesentlige er en tvist mellom to eller flere parter, om en part som helt eller delvis hadde vunnet frem med sitt krav, helt eller delvis skulle få dekket sine omkostninger i klagesaken av en eller flere av de øvrige parter. Ved avgjørelsen skulle det, foruten utfallet av saken, særlig legges vekt på om saken var tvilsom eller om det av andre grunner var rimelig å bringe saken inn for Børsklagenemnden.

Verdipapirforskriften § 12-8 andre ledd ga regler om markedsoperatørens adgang til å kreve sakskostnader av en part som ikke vinner frem, mens tredje ledd ga regler om når saksomkostningskravet må fremsettes.

Reglene ble opphevet da ansvaret for oppfølging av reglene om tilbudsplikt og løpende informasjonsplikt i verdipapirhandeloven ble overført fra Oslo Børs til Finanstilsynet.

5.2. Finanstilsynets forslag

5.2.1. Kort om bakgrunnen for forslaget

Regelen i forvaltningsloven §36 andre ledd om retten til å få sakskostnader dekket av andre parter videreføres ikke. Bakgrunnen for at bestemmelsen oppheves er ifølge forarbeidene at bestemmelsen i praksis er svært lite benyttet. I Prop.79 L (2016-2017) kapittel 21.5.4 gis det følgende begrunnelse for forslaget:

" Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å ikke videreføre adgangen til å pålegge en part å betale en annen parts sakskostnader. Bestemmelsen er svært lite brukt, og ingen høringsinstanser har motsatt seg forslaget fra utvalget. Der det foreligger særlige forhold som tilsier at en part bør betale motpartens sakskostnader, antar departementet at de alminnelige erstatningsreglene vil gi tilstrekkelig grunnlag for et krav."

I proposisjonen opplyses det videre at hovedformålet med regelen er å beskytte en part mot sjikanøse eller helt grunnløse klager.

Enkelte klagesaker på verdipapirmarkedsområdet skiller seg imidlertid fra andre klagesaker forvaltningen behandler. Dette gjelder i særlig grad tilbudsmyndighetens avgjørelser, hvor en rekke saker gjelder rettsspørsmål og tvister mellom en eller flere private parter om partenes formuesgoder (finansielle instrumenter). Uten en egen tilbudsmyndighet, ville slike saker vært løst som en tvist mellom partene for domstolen. I NOU 2021:1 kapittel 5.1 omtalte Verdipapirlovutvalget disse sakene slik:

"... Utvalget vil likevel nevne at enkelte av oppgavene som er foreslått overført fra markedsoperatøren til Finanstilsynet har mer til felles med domstolenes oppgave i sivile tvister enn tradisjonell forvaltningsvirksomhet. Tilbudsmyndighetens avgjørelser gjelder for eksempel i en rekke saker rettsspørsmål og tvister mellom en eller flere private parter som gjelder partenes formuesgoder (finansielle instrumenter). Eksempler er spørsmål om det foreligger tilbudsplikt og spørsmål knyttet til vederlag for tilbud, herunder tilbudspris. Mange saker om overtakelsestilbud ligger i grenselandet mellom børs- og verdipapirretten og selskapsretten. Uten en egen tilbudsmyndighet, ville slike saker vært løst som en tvist mellom partene for domstolen. Saker om overtakelsestilbud gjelder i mange tilfeller store verdier, de inneholder kompliserte faktiske og juridiske problemstillinger og de må avgjøres raskt. Bakgrunnen for direktivforpliktelsen om å opprette en egen tilbudsmyndighet, er blant annet de markedsmessige behovene for avgjørelser. Ut over den samfunnsmessige interessen i et velfungerende verdipapirmarked med høy grad av tillit blant aktørene, har imidlertid normalt ikke staten noen annen interesse i resultatet av en avgjørelse fra tilbudsmyndigheten i den enkelte

rettstvist om overtakelsestilbud enn staten ville hatt dersom saken ble avgjort av en domstol."

På denne bakgrunn fastsatte verdipapirforskriften § 12-8 at Børsklagenemnden, i en sak som i det vesentlige var en tvist mellom to eller flere parter, kunne avgjøre om en part som helt eller delvis hadde vunnet frem med sitt krav, helt eller delvis skulle få dekket sine omkostninger i klagesaken av en eller flere av de øvrige parter.

Verdipapirlovutvalget foreslo at tilsvarende bestemmelse skulle inntas i verdipapirhandelloven for klagenemnda de foreslo på verdipapirområdet. Ingen høringsinstanser hadde merknader til utvalgets forslag på dette punktet. Forslaget om klagenemnd på verdipapirområdet ble imidlertid ikke fulgt opp videre, fordi den nye Finanstilsynsloven gir regler om klagenemnd på hele Finanstilsynets område (lovarbeidene pågikk parallelt).

5.2.2. Forslag til endringer

Finanstilsynet bemerker at forvaltningsloven § 36 andre ledd om rett til å få dekket sakskostnader i tvister mellom parter er opphevet. Uavhengig av dette, foreslår Finanstilsynet at det inntas en hjemmel til å fastsette forskrifter om sakskostnader i finanstilsynsloven § 5-1 femte ledd, og en regel som svarer til verdipapirforskriften § 12-8 første ledd i finanstilsynsforskriften § 5-4 nytt syvende ledd.

Regelen i verdipapirhandelloven med tilhørende forskrifter (tidligere regler i børsloven) er, i motsetning til forvaltningslovens regel, benyttet i praksis, og har vist seg å ha en hensiktsmessig utforming. Som omtalt i kapittel 5.2.1, gjelder enkelte klagesaker, og da særlig klager over tilbudsmyndighetens avgjørelser, rettsspørsmål og tvister mellom en eller flere private parter om partenes formuesgoder. Det vises videre til at Finanstilsynet reiste spørsmål om en slik hjemmel i høringsnotat om forskrift til ny finanstilsynslov av 31. oktober 2024. I høringsuttalelse til forslaget uttalte Euronext Oslo Børs følgende:

"Dekning av kostnader til motpart der saken er en tvist mellom private parter Euronext Oslo Børs mener det bør utformes en regel med en ordning tilsvarende verdipapirforskriften § 12-8 for Børsklagenemnden om dekning av kostnader til motpart der saken er en tvist mellom private parter, som ofte er tilfellet i saker om selskapsovertakelser, der motpart helt eller delvis har vunnet frem med sitt krav. Dette gjelder for det tilfellet at den lignende bestemmelsen i forvaltningsloven § 36 andre ledd ikke skulle bli videreført i ny forvaltningslov, slik Forvaltningslovutvalget har foreslått i NOU 2019:5. Erfaringene fra Børsklagenemnden tilsier at dette er en fornuftig og hensiktsmessig regel å ha mellom private parter som er benyttet i praksis, i saker der kostnader kan være betydelige for part som får medhold. Finanstilsynets forslag om å ikke ha en slik ordning for dekning av sakskostnader gir dårlig sammenheng med tilsvarende situasjoner i tvister for domstolene. Klager som i realiteten er tvister mellom private parter er et særtrekk ved reglene om selskapsovertakelser. Det er viktig at saksbehandlingsreglene for Finanstilsynsklagenemnda tar hensyn til disse."

Ingen andre høringsinstanser uttalte seg om spørsmålet.

Finanstilsynet bemerker for ordens skyld at Verdipapirlovutvalget foreslo at krav om sakskostnader må fremsettes før klagenemnda treffer sin avgjørelse i saken, og at det skal ses bort fra krav om sakskostnader som fremsettes senere. Forslaget var i tråd med verdipapirforskriften § 12-8 om sakskostnader for Børsklagenemnden. Finanstilsynet foreslår ikke tilsvarende regler. Ut over forslaget som fremmes over, kan ikke Finanstilsynet se at det foreligger hensyn som tilsier at det er grunn til å behandle spørsmålet om sakskostnader ved klagebehandling annerledes på Finanstilsynets område enn på andre samfunnsområder. Ny forvaltningslov § 69 andre ledd gir regler om når krav om sakskostnader må fremsettes. Etter bestemmelsen må krav om sakskostnader fremsettes senest tre uker etter at meldingen om det endrede vedtaket kommer frem til parten.

Se lovforslaget § 5-1 femte ledd og forskriftsforslaget 5-4 nytt syvende ledd.

6. Adgang til å reise søksmål uten forutgående klagebehandling

6.1. Gjeldende rett

Etter finanstilsynsloven § 5-2 første ledd første setning kan en part som har fått saken sin behandlet av Finanstilsynsklagenemnda, ved å reise søksmål mot staten ved Finanstilsynsklagenemnda prøve gyldigheten av vedtaket. Klageretten må dermed være benyttet før søksmål kan reises.

Tilsvarende hovedregel var tidligere fastsatt for Børsklagenemnden i verdipapirhandelloven § 12-13 første ledd første setning. Etter denne bestemmelsens andre setning kunne imidlertid Børsklagenemnden i særlige tilfeller fatte vedtak om at det likevel kunne reises søksmål mot avgjørelsen. Bestemmelsen ble videreført uendret fra børsloven da den ble overført til verdipapirhandelloven ved gjennomføring av MiFID II, men ble ikke videreført da klagebehandlingen ble lagt til Finanstilsynsklagenemnda ved innføring av ny finanstilsynslov.

6.2. Finanstilsynets forslag

Finanstilsynet bemerker at det i enkelte klagesaker vil være klart, allerede før klagebehandlingen er påbegynt, at det vil reises søksmål mot avgjørelsen, uansett utfall.

Dette gjelder særlig klager på tilbudsmyndighetens avgjørelser som i hovedsak er en tvister mellom en eller flere private parter som gjelder partenes formuesgoder. Som Verdipapirlovutvalget bemerket i NOU 2021:1 kapittel 5.1, ligger mange saker om overtakelsestilbud i grenselandet mellom børs- og verdipapirretten og selskapsretten. Uten en egen tilbudsmyndighet, ville slike saker vært løst som en tvist mellom partene for domstolen. Saker om overtakelsestilbud gjelder i mange tilfeller store verdier, de inneholder kompliserte faktiske og juridiske problemstillinger og tempo i avgjørelsene er viktig. Bakgrunnen for direktivforpliktelsen om å opprette en egen tilbudsmyndighet, er blant annet de markedsmessige behovene for avgjørelser. Ut over den samfunnsmessige interessen i et velfungerende verdipapirmarked med høy grad av tillit blant aktørene, har imidlertid normalt ikke staten noen annen interesse i resultatet av en avgjørelse fra tilbudsmyndigheten i den enkelte rettstvist om overtakelsestilbud enn staten ville hatt dersom saken ble avgjort av en domstol. På denne bakgrunn fastsetter finanstilsynsloven § 5-2 første ledd at søksmål mot vedtak i slike saker skal reises mot den andre private parten.

I mange slike saker er partene representert med advokat på begge sider, i tillegg til at partene selv besitter høy grad av kompetanse. Der det gjøres klart at saken uansett utfall vil bringes inn for rettsapparatet, vil behandling i klagenemnda ha liten verdi, samtidig som klagebehandlingen innebærer tidstap og ekstra kostnader både for partene, Finanstilsynet og Finanstilsynsklagenemnda. Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at det innføres en regel om at Finanstilsynsklagenemnda i særlige tilfeller kan fatte vedtak om at det kan reises søksmål uten at klageretten er uttømt. Finanstilsynet bemerker for ordens skyld at forslaget ikke er begrenset til å gjelde for saker om tilbudsplikt, men omfatter alle saker som kommer til behandling i klagenemnda. Det legges til grunn at tilsvarende problemstilling vil kunne oppstå på flere saksområder. Bestemmelsen svarer til tidligere bestemmelse i verdipapirhandelloven § 12-13 første ledd andre setning med visse justeringer av språklig art. Se utkast til endring av finanstilsynsloven § 5-2 første ledd. Samtidig justeres bestemmelsens tredje ledd i tråd med forslaget.

7. Endringer i finanstilsynsloven § 2-4 om forhold til foretak under tilsyn

7.1. Gjeldende rett

Det følger av finanstilsynsloven § 2-4 at "Finanstilsynets styremedlemmer og ansatte ikke kan være ansatt eller ha lønnet arbeid i eller være med i styre, representantskap eller tilsvarende organ i foretak under tilsyn". Bestemmelsen viderefører tidligere finanstilsynslov § 7 fjerde ledd med kun språklige endringer.

7.2. Finanstilsynets forslag

Finanstilsynet bemerker at finanstilsynsloven § 2-4 ikke har vært endret siden den ble innført i finanstilsynsloven av 1956.

I årene fra 1956 til i dag har Finanstilsynet fått en rekke nye foretak under tilsyn, i tillegg til kontroll- og tilsynsoppgaver som retter seg mot markedsaktører generelt, særlig i verdipapirmarkedet.

I tillegg til oppfølging av at de alminnelige atferdsreglene verdipapirmarkedet etterleves, har Finanstilsynet fra 2005 hatt tilsyn med finansiell rapportering fra foretak som har omsettelige verdipapirer tatt opp på et regulert marked. Etter verdipapirhandelloven § 19-1 andre ledd fører Finanstilsynet kontroll med at årsregnskap, årsberetning, halvårsregnskap og annen finansiell rapportering, samt revisjonsutvalg, valg av revisor og rapportering om betalinger til myndigheter, fra utstedere av omsettelige verdipapirer som er eller søkes tatt opp til handel på regulert marked i EØS og som har Norge som hjemstat, er i samsvar med lov eller forskrifter.

Finanstilsynet har også fått ansvar for at utstedernes revisjonsutvalg oppfyller krav etter lov og forskrifter (fra 2021) og at den løpende informasjonsplikten oppfylles (fra 2025). Oppfølging av atferdsreglene og den løpende informasjonsplikten gjelder også utstedere som er tatt opp til handel på multilaterale handelsfasiliteter (MHF).

De nevnte utstederselskapene er imidlertid ikke "foretak under tilsyn", siden tilsynet ikke gjelder virksomheten som sådan. Finanstilsynets tilsynsoppgaver er begrenset til utstedernes finansielle rapportering, samt oppfølging av regler om løpende informasjonsplikt og atferdsreglene etter verdipapirhandelloven.

Finanstilsynet har ikke erfart at ansatte i tilsynet har hatt verv i styrende organer i slike utstederselskap. Finanstilsynet mener likevel at det bør tydeliggjøres i finanstilsynsloven § 2-4 at forbudet mot å være ansatt eller ha lønnet arbeid i, eller være med i styre, revisjonsutvalg, representantskap eller tilsvarende organ også bør omfatte utstederselskapene som nevnt. På samme måte foreslår Finanstilsynet at forbudet bør omfatte ansettelse, styreverv mv. hos utstedere som har omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på en MHF. Selv om Finanstilsynet ikke fører tilsyn med disse foretakenes finansielle rapportering, fører Finanstilsynet tilsynet med den løpende informasjonsplikten og øvrige regler om markedsatferd også for disse utstederne. Finanstilsynet er kontinuerlig, som ledd i tilsynsoppgavene, i besittelse av sensitiv informasjon om utstederne eller informasjon som har betydning for prising av finansielle instrumenter. Det vurderes derfor som svært uheldig om ansatte i Finanstilsynet skulle ha ansettelsesforhold i, eller ha styreverv eller lignende hos utstederforetak som omfattes av Finanstilsynets tilsyn med markedsatferdsreglene. Mulig sammenblanding av roller vil kunne påvirke Finanstilsynets renommé og informasjonshåndteringen internt vil kunne bli svært krevende.

Finanstilsynet legger likevel til grunn at det ikke er nødvendig å la et slikt forbud gjelde for Finanstilsynets styremedlemmer. Styremedlemmene deltar ikke i Finanstilsynets drift og løpende oppgaveløsning, og har ikke tilgang til interne saksbehandlingssystemer. I den grad

et styremedlem har tilknytning til et utstederselskap, vil vedkommende etter alminnelige habilitetsregler måtte fratre ved behandlingen av en sak knyttet til selskapets finansielle rapportering. Finanstilsynets oppgaver i forhold til utstederforetakene gjelder ikke virksomheten som sådan og er mer avgrenset enn tilsynsoppgavene som gjelder konsesjonsbelagt virksomhet. Et forbud for Finanstilsynets styremedlemmer vil derfor ha en unødvendig vidtrekkende effekt.

Finanstilsynsloven § 2-4 gjelder verv i "styre, representantskap eller tilsvarende organ" i foretak under tilsyn. Tidligere var representantskap et lovpålagt krav i bl.a. banker og forsikringsselskaper. Dette ble opphevet med finansforetaksloven av 2015. Nå er generalforsamlingen normalt øverste organ i foretak under tilsyn (med et unntak for finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap). Ansatte i Finanstilsynet kan ikke eie finansielle instrumenter utstedt av foretak under tilsyn, og det vil dermed ikke være noen aktuell problemstilling å delta i generalforsamlinger. Både aksjeselskaper og samvirkeforetak kan bestemme i vedtektene at de skal ha representantskap. Finanstilsynet mener derfor at representantskap fortsatt bør nevnes i loven.

Finanstilsynet har omfattende tilsynsoppgaver på revisjons- og regnskapsførerområdet, herunder tilsyn med at lovkrav som gjelder personer med personlige godkjenninger oppfylles. Hensynet til uavhengighet tilsier at Finanstilsynets ansatte ikke selv kan være under tilsyn av Finanstilsynet. Ved ansettelse av personer med godkjenning som revisor eller autorisasjon som regnskapsfører må derfor godkjenningen/autorisasjonen deponeres fra det tidspunktet vedkommende tiltrer stillingen i tilsynet. Deponering etter revisorloven og regnskapsførerloven innebærer at de ikke er oppført i tilsynets virksomhetsregister i deponeringsperioden. Deponeringen oppheves etter vanlige regler når ansettelsesforholdet i Finanstilsynet avsluttes. Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn et nytt siste punktum i finanstilsynsloven § 2-4 som fastsetter at ansatte i Finanstilsynet ikke kan ha personlige tillatelser som medfører at de er under tilsyn av Finanstilsynet.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

8.1. Forslag uten økonomiske og administrative konsekvenser

Følgende endringsforslag vil etter Finanstilsynets vurdering ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser:

- a. Justeringen av finanstilsynsforskriften §§ 6-7 til 6-9 (se kapittel 2.2).
- b. Oppheving av finanstilsynsforskriften § 6-16 bokstav e (se kapittel 2.3.2.1).
- c. Forslag om å dele finanstilsynsforskriften § 6-13, slik at regler om årlig avgift skilles ut i en egen bestemmelse (se kapittel 2.3.2.4).
- d. Endring av finanstilsynsforskriften § 6-16 til at utgiftene skal fordeles etter størrelsen på "inntekt fra den virksomheten som Finanstilsynet fører tilsyn med" (se kapittel 2.5).
- e. Klargjøringen av at utgiftene til Finanstilsynets utgifter til tilsyn med banker med tillatelse til å yte investeringstjenester skal fordeles både på banktilsyn og tilsyn med investeringstjenestevirksomheten (se kapittel 2.8).
- f. Regler om gebyr og avgift ved verdipapirisering (se kapittel 2.9)
- g. Forslag til nye forskriftshjemler (se kapittel 3).
- h. Forslag i henhold til tilleggsoppdraget (se kapittel 4).
- i. Endringer i finanstilsynslovens regler om ansattes mv. uavhengighet av foretak under tilsyn (se kapittel 7).

8.2. Endringer i reglene om fordeling av Finanstilsynets utgifter

8.2.1. Gebyr og årsavgift for forvaltere i EØS som melder om markedsføring av fond inn til Norge

Finanstilsynet foreslår å endre finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd slik at reglene om gebyrer og årlig avgift for forvaltere i EØS som melder om markedsføring av fond inn til Norge, avvikles. Forslaget innebærer at disse foretakene vil få reduserte kostnader på anslagsvis 8,5 millioner kroner (5 millioner kroner i gebyrer og 3,5 millioner kroner i årlig avgift). Beløpene avhenger av antall meldinger og foretak som registreres.

Avvikling av gebyr og årlig avgift for disse foretakene er, som omtalt i kapittel 2.3.2.2, begrunnet med at Finanstilsynet ikke lenger vil føre register (herunder gjøre løpende oppfølging av registrene) over meldinger om markedsføring fra disse foretakene, fordi ESMA i dag fører tilsvarende register. Dette innebærer reduserte oppgaver, med tilhørende reduksjon i kostnadene til oppdatering av virksomhetsregisteret og til administrativ og oppfølging av kravene, for Finanstilsynet.

Reglene om gebyr og årlig avgift for utenlandske forvaltningsselskaper og forvaltere av alternative investeringsfond som *må søke om tillatelse* til å markedsføre fond i Norge, foreslås ikke endret idet disse søknadene fortsatt skal behandles hos Finanstilsynet. Dette er foretak som ikke er omfattet av ESMA's register over EØS-foretak som har meldt grensekryssende markedsføring av fond. Utgiftene til arbeid med disse foretakene vil fortsatt dekkes av gebyrer og årlig avgift etter forslaget til ny bestemmelse i finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd bokstav e og ny § 6-14. Basert på dagen tall, anslås det at utgiftene for disse foretakene vil være om lag 3,5 millioner kroner, fordelt på 1,8 millioner i gebyrer og 1,7 millioner i årlig avgift.

8.2.2. Justering av maksimumsbeløpene for gebyr og årlig avgift

Finanstilsynet foreslår å justere maksimumsbeløpene for gebyr og årlig avgift i § 6-13 andre og tredje ledd. Maksimumsbeløpet for gebyrer foreslås hevet fra 30 000 kroner til 130 000 kroner. Beløpet har ikke vært justert siden 2016 og skal i dag dekke flere typer søknader, noen av dem mer komplekse. Finanstilsynet har tatt utgangspunkt i om lag to ukeverk, for å legge til rette for at også behandlingen av mer omfattende søknader vil dekkes av gebyret. I 2025 er et gjennomsnittlig ukeverk beregnet til 54 000 kroner. Prisen avhenger av tilsynsgruppen gebyret relaterer seg til.

Ettersom maksimumsgebyret ikke har vært hevet siden 2016 må det påregnes en indeksregulering av gebyrsatsene. I tillegg vil Finanstilsynet kunne justere gebyrene der Finanstilsynet erfarer at omfanget av saksbehandling knyttet til mer komplekse saker, ikke står i forhold til gebyrets størrelse. En økning av gebyrsatsene innebærer på den annen side at foretak som allerede er under tilsyn i de berørte tilsynsgruppene ikke lenger vil være med på å dekke utgifter som blir belastet nye søkere, fordi de økte gebyrene vil dekke utgiftene ved søknadsbehandlingen.

Finanstilsynet foreslår også å heve maksimalsatsen for den årlige avgiften etter bestemmelsen (foreslått skilt ut i ny § 6-14) fra 10 000 kroner til 20 000 kroner. Den årlige avgiften ble gjeldende fra 1. januar 2024. Flere foretak betaler nå maksimal avgift og satsen bør kunne justeres ved økt ressursbruk og i takt med lønns- og prisutviklingen de kommende årene.

8.2.3. Særskilt om meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt

Finanstilsynet foreslår at foretak som er omfattet av meldeplikten i finansforetaksforskriften § 1-8 første eller annet ledd skal betale et gebyr knyttet til behandling av meldingen, se forslag

til endring av finanstilsynsforskriften § 6-13 første ledd, ny bokstav j. Finanstilsynet foreslår videre at foretak som er registrert med meldepliktig betalingstjenestevirksomhet unntatt konsesjonsplikt i Finanstilsynets virksomhetsregister skal betale en årlig avgift, se forslag til ny bestemmelse i finanstilsynsforskriften § 6-19 første og andre ledd.

Ingen av foretakene som er registrert med betalingstjenester som er unntatt krav om konsesjon, har samtidig konsesjon som betalingsforetak i Norge. Disse betaler derfor i dag ikke gebyr eller avgift som dekker Finanstilsynets utgifter på området. Den foreslåtte endringen vil innebære økte kostnader for foretakene som omfattes av forslaget, idet de etter forslaget må bære utgifter forbundet med Finanstilsynets arbeid knyttet deres virksomhet.

Finanstilsynet forventer at det i fremtiden vil forekomme at enkelte foretak har konsesjon til å yte betalingstjenester, samtidig som de yter betalingstjenester som kun er omfattet av meldeplikt. Disse foretakene vil i så fall måtte betale årlig avgift for både den konsesjonspliktige og den meldepliktige virksomheten. Se for øvrig omtale av dimensjonering av gebyr og årlig avgift i kapittel 2.4.2 og 2.6.2.

Det bemerkes at Finanstilsynet har en ikke ubetydelig ressursbruk knyttet til behandling av meldinger fra disse foretakene. I tillegg har Finanstilsynet utgifter knyttet til drift av virksomhetsregisteret, regelverksforvaltning og annen oppfølging av foretak som tilbyr disse tjenestene. Disse utgiftene fordeles i dag på foretak som har konsesjon som betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger.

Forslaget vil innebære begrensede økonomiske og administrative kostnader for Finanstilsynet.

8.2.4. Endring i beregningsgrunnlag for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger

Finanstilsynet foreslår at beregningsgrunnlaget for betalingsforetak, e-pengeforetak og opplysningsfullmektiger endres til en fast årlig avgift, kombinert med en fordeling etter antall transaksjoner for betalingsforetak og e-pengeforetak. Finanstilsynet mener det gir en riktigere innretning på fordelingen for denne gruppen foretak enn dagens ordning, hvor utgiftene fordeles etter størrelsen på inntekten fra den konsesjonspliktige virksomheten, kombinert med gebyrer/årlig avgift, se omtale i kapittel 2.6.

De aktuelle foretakene rapporterer i dag antall transaksjoner til Finanstilsynet. Forslaget om å endre beregningsgrunnlag innebærer etter Finanstilsynets vurdering ingen økte administrative konsekvenser for foretakene. I tillegg vil forslaget legge til rette for forenkling hos Finanstilsynet, fordi det åpner for at Finanstilsynet kan avvike rapportering av inntekt fra konsesjonspliktig virksomhet for disse foretakene.

Med utgangspunkt i antall foretak og beløp som ligger til grunn for fordelingen av Finanstilsynets utgifter i 2025, vil endringen medføre en reduksjon i tilsynsavgiften for ni foretak, og en økning i tilsynsavgiften for 18 foretak, hvorav 12 av disse får en økning på inntil 100.000 kroner. Fem foretak vil få en økning på mellom 100.000 kroner og 400.000 kroner. Ett foretak vil få en økning på over 3 mill. kroner. Tre av de seks foretakene som får størst økning i årlig avgift ved endring i beregningsgrunnlag betalte i 2025 minimumsbeløpet for gruppen. Foretak som i beregningen av økonomiske konsekvenser får estimert årlig avgift over 300.000 kroner, har rapportert om over 5 mill. transaksjoner.

Forslaget vil innebære begrensede økonomiske og administrative kostnader for Finanstilsynet.

8.2.5. Endringer i fordeling av utgiftene til Finanstilsynets tilsyn med tilbudsplikt

Finanstilsynet foreslår at finanstilsynsforskriften § 6-17 andre ledd (ny § 6-18 andre ledd) endres, slik at fordeling 80/20 mellom aksje- og obligasjonsutstedere også vil gjelde for tilbudsplikten. Forslaget er begrunnet ut fra effektivitetshensyn idet kostnadene ved å utvikle

Finanstilsynets systemer for å kunne dele opp gruppen utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til notering på regulert marked, ut fra en kost/nytte vurdering ikke lar seg forsvare. Finanstilsynet bemerker at forslaget er beregnet å gi en kostnad for obligasjonsutstederne på om lag 3000 kroner. Finanstilsynet bemerker imidlertid at oppgaven som tilbudsmyndighet inngår som en del av Finanstilsynets ivaretagelse av velfungerende markeder. At markedet generelt nyter høy grad av tillit, er vesentlig for samtlige utstedere i det norske verdipapirmarkedet. Finanstilsynets alminnelige oppfølging av at reglene for markedene overholdes, herunder reglene om tilbudsplikt, er dermed av en viss betydning for alle utstedere som har finansielle instrumenter tatt opp til notering på markedet.

8.2.6. Utgifter til tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelser om verdipapirhandel mv.

Som omtalt i kapittel 2.2.2, er Finanstilsynets forslag i høringsnotat fra desember 2024 om at utgiftene knyttet til tilsyn med markedsatferd og infrastruktur også skal fordeles på utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF, begrunnet med at virkeområdet for atferdsreglene på verdipapirområdet de senere årene er utvidet til også å gjelde disse utstederne. Hvis finanstilsynsloven blir endret i tråd med forslaget, vil om lag 80 utstedere med omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på MHF bli omfattet av finanstilsynsloven § 6-1.

Endringen medfører at utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF skal være en del av den årlige fordelingen av Finanstilsynets utgifter. Forslaget innebærer dermed økte kostnader for disse utstederne. Finanstilsynet foreslår at utgiftene til tilsyn med utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF fordeles ved en avgift som fastsettes årlig, slik at den svarer til beløpet aksjeutstedere betaler for tilsynet med markedsatferd og infrastruktur. Om disse utstederne hadde vært innlemmet i fordelingen som ble fastsatt for året 2024 i april i 2025, ville kostnad til tilsynsavgift blitt om lag kr 21 000 pr foretak.

Årlig avgift for utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF vil innebære reduserte kostnader for utstedere med omsettelige verdipapirer tatt opp til notering på regulert marked, idet den årlige avgiften for utstedere på MHF vil komme til fradrag i fordelingen på gruppen utstedere. De økte kostnadene for utstedere på MHF innebærer således reduksjon av fordelingen på utstedere på regulert marked, som tidligere har oppebåret kostnadene for ved tilsyn med markedsatferd og infrastruktur for utstederne alene.²²

For Finanstilsynet innebærer endringen noe økte administrasjonskostnader, fordi om lag 80 utstedere med handel på MHF må registreres i Finanstilsynets virksomhetsregister.

8.3. Forslag til regler om tilkjenning av sakskostnader

Etter lovforslaget § 5-1 femte ledd jf. forskriftsforslaget § 5-4 syvende ledd kan Finanstilsynsklagenemnda i en sak som i det vesentlige er en tvist mellom to eller flere parter, avgjøre om en part som helt eller delvis har vunnet frem med sitt krav, helt eller delvis skal få dekket sine omkostninger i klagesaken av en eller flere av de øvrige parter. Forslaget bygger på regelen om sakskostnader ved klagebehandling i Børsklagenemnden i verdipapirforskriften § 12-8. Regelen vil i hovedsak være relevant i saker om tilbudsplikt. En

²² Fordi tilsynet med den løpende informasjonsplikten ble overført fra Oslo Børs til Finanstilsynet i 2025, vil Finanstilsynets utgifter til markedstilsyn øke. Det er for tidlig å anslå hvor stort utslag dette får for utgiftene forbundet med det totale markedstilsynet. Pr. september 2025 er det foretatt to ansettelser for å styrke markedstilsynet som følge av nye oppgaver. I tillegg vil oppgavene innebære systemkostnader mv. Som omtalt i kapittel 2.7 anslår Finanstilsynet en årlig avgift for utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på MHF på mellom 20 000 og 30 000 kroner.

gjennomgang av Børsklagenemndens avgjørelser mellom 2009 og 2022, foretatt av Finanstilsynet i høringsnotat om forskrift til ny finanstilsynslov av 31. oktober 2024 kapittel 3.6, viste at det var ti avgjørelser om selskapsovertakelser, hvorav sju saker kan klassifiseres som tvister mellom private parter. Disse sakene gjaldt vedtak om at det ikke forelå grunnlag for å pålegge tilbudsplikt, avslag på krav om å pålegge tilbudsplikt, avvisning av begjæring om omgjøring av vedtak om godkjenning av tilbudsplikt, vedtak om betydning av transaksjoner for frivillig tilbud og godkjenning av frivillig tilbud. I to av sakene ble motparten tilkjent sakskostnader fra den andre parten etter verdipapirforskriften § 12-8.

Uten en egen tilbudsmyndighet, ville disse sakene vært tvister mellom private parter for domstolene. Staten har liten egeninteresse i resultatet i de enkelte avgjørelsene, utover den samfunnsmessige interessen i et velfungerende marked med høy grad av tillit blant aktørene. At EØS-retten stiller krav om at staten må behandle saker om tilbudsplikt, er begrunnet med markedets behov for raske avklaringer. Når nemnda fungerer som tvisteløsningsorgan i tvister mellom to eller flere private parter, gir forslaget anledning for Finanstilsynsklagenemnda til å beslutte at parten(e) som ikke gis medhold- og ikke Finanstilsynet- skal dekke andre parters sakskostnader. I praksis betyr dette en besparelse for foretakene som dekker utgiftene ved Finanstilsynets/Finanstilsynsklagenemndas virksomhet, mens partene stilles som om saken var bragt inn for domstolen som sivil sak.

I saker som ikke er å anse som en tvist mellom to parter, vil spørsmålet om dekning av sakskostnader følge regelen i ny forvaltningslov § 69 første ledd, som viderefører gjeldende § 36 første ledd uendret. Spørsmålet om hva som er en sak mellom private parter vil i hovedsak reises i saker om tilbudsplikt, og vil kunne inneholde et element av skjønn. Finanstilsynet legger til grunn at løsningen ikke avhenger av hvilke bestemmelser i verdipapirhandeloven kapittel 6 saken gjelder, men om klagen framsettes av en annen part enn den vedtaket retter seg mot. Saker uten annen motpart enn Finanstilsynet vil falle utenfor unntaksregelen. Til denne gruppen hører for eksempel klage fra en som ikke har fått godkjent sitt tilbud eller tilbudsdokument. Utgangspunktet etter forvaltningsloven er at parten skal få dekket nødvendige kostnader dersom vedtaket endres til gunst for parten.

Finanstilsynet bemerker at erfaringene viser at kostnadene forbundet med klager på tilbudsmyndighetens avgjørelser har vært svært høye, noe som vil kunne gi økte kostnader for foretakene som dekker utgiftene forbundet med Finanstilsynets/Finanstilsynsklagenemndas virksomhet. Kostnadsnivået i saker om tilbudsplikt ble også ble bemerket av Verdipapirlovutvalget i NOU 2021:1, kapittel 6.5.2:

"Som utgangspunkt mener utvalget derfor at forvaltningslovens regler om adgang til å få dekket sakskostnader skal legges til grunn. Utvalget vil imidlertid nevne at erfaringene viser at det i enkelte klagesaker, særlig i forbindelse med reglene om overtakelsestilbud, har vært fremsatt krav om svært høye kostnader til advokatbistand. Mange av disse sakene inneholder kompliserte faktiske og rettslige problemstillinger hvor tidsaspektet er vesentlig når underinstansen treffer sin avgjørelse. At kostnadene forbundet med klagesaksbehandling kan være betydelige for den part som får medhold er, slik utvalget ser det, ikke i seg selv en omstendighet som tilsier at det kan eller bør foretas en annen vurdering av spørsmålet om rett til å kreve sakskostnader, enn på andre saksområder. Utvalget bemerker imidlertid at det er et vilkår for å få dekket kostnader etter forvaltningslovens § 36 at kostnadene har vært «nødvendige». Partene i saker på finansområdet er i mange tilfeller svært ressurssterke med betydelig kompetanse på det området saken gjelder. Klager vil dermed i mange tilfelle være godt rustet til å fremstille saken for klageinstansen. Både Finanstilsynet som skal motta klagen og vurdere om de skal endre vedtaket av eget tiltak, og klagenemnda vil besitte betydelig spesialistkompetanse, og har plikt til å sørge for at saken er tilstrekkelig opplyst både faktisk og juridisk før vedtak treffes. Dette er forhold som kan ha betydning for vurderingen av hvilke utgifter som anses nødvendige etter § 36."

Finanstilsynet bemerker at hva som er "nødvendige" kostnader vil måtte klargjøres gjennom praksis.

8.4. Adgang til å reise søksmål uten forutgående klagebehandling

Etter forslaget til endringer i § 5-2 første ledd kan Finanstilsynsklagenemnda i særlige tilfeller fatte vedtak om at det kan reises søksmål mot Finanstilsynets avgjørelse direkte, uten at saken er behandlet av Finanstilsynsklagenemnda. Forslaget legger til rette for besparelser, både for partene, Finanstilsynsklagenemnda og Finanstilsynet, i saker hvor det allerede før klagesaksbehandlingen starter er klart at en part uansett utfall i Finanstilsynsklagenemnda, vil bringe saken inn for retten.

Tilsvarende regel var tidligere fastsatt i verdipapirhandelloven § 12-13. Etter denne bestemmelsens kunne Børsklagenemnden i særlige tilfeller fatte vedtak om at det kunne reises søksmål mot Oslo Børs avgjørelser (i praksis i saker om tilbudsplikt) før klagemuligheten var uttømt.

9. Forslag til endringer i lov og forskrift

I Lovforslag

Kapittel I. Forslag til endringer i finanstilsynsloven

I lov 21. juni 2024 nr. 41 om Finanstilsynet (finansstilsynsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-3 nytt sjette ledd skal lyde:

(6) Departementet kan i forskrift gi Finanstilsynet adgang til å pålegge foretak som nevnt i § 1-2 tredje ledd å stanse eller begrense virksomheten, herunder forby foretak å råde over sine eiendeler i Norge.

§ 1-4 nye fjerde og femte ledd skal lyde:

(4) Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra begrensningene i instruksjonsmyndigheten etter første ledd for saker som ikke omfattes av Finanstilsynets oppgaver etter § 1-3.

(5) Departementet kan i forskrift fastsette at den alminnelige omgjøringsadgangen i forvaltningsloven § 35 skal gjelde i saker der departementet er klageinstans etter forskrift gitt i medhold av § 5-1 sjette eller syvende ledd.

§ 2-4 skal lyde:

§ 2-4. Forhold til foretak under tilsyn

Finanstilsynets styremedlemmer og ansatte kan ikke være ansatt eller ha lønnet arbeid i eller være med i styre, representantskap eller tilsvarende organ i foretak under tilsyn. *For Finanstilsynets ansatte gjelder første punktum også for utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat og utstedere av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på en multilateral handelsfasilitet (MHF). Ansatte kan ikke ha personlige tillatelser som medfører at de er under tilsyn av Finanstilsynet.*

§ 4-6 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) Finanstilsynet kan i forskrift gi regler om utkontraktering for foretak under tilsyn, herunder stille krav til innholdet i avtaler om utkontraktering.

§ 5-1 femte til syvende ledd skal lyde:

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om Finanstilsynsklagenemndas sammensetning og virksomhet, saksbehandling, dekning av partenes sakskostnader, sekretariat og finansiering, samt om rapportering om nemndas virksomhet.

(6) Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra første ledd første punktum for saker som nevnt i § 1-4 fjerde ledd.

(7) For saker der det er tvil om hvilket forvaltningsorgan som er rett klageinstans, kan departementet i forskrift fastsette hvilket organ som skal behandle klagen.

§ 5-2 første ledd skal lyde:

(1) En part som har fått saken sin behandlet av Finanstilsynsklagenemnda, kan ved å reise søksmål mot staten ved Finanstilsynsklagenemnda prøve gyldigheten av vedtaket. Finanstilsynsklagenemnda kan i særlige tilfeller fatte vedtak om at det likevel kan reises direkte søksmål mot Finanstilsynets avgjørelse uten at saken er behandlet av Finanstilsynsklagenemnda. Gjelder vedtaket en sak mellom private parter fattet i medhold av [verdipapirhandelloven kapittel 6](#), må søksmål om vedtaket reises mot den andre private parten, og retten kan prøve alle sider av saken. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om hvilke saker som regnes som en sak mellom private parter.

§ 5-2 tredje ledd skal lyde:

(3) Søksmål etter første og andre ledd må reises innen seks måneder fra det tidspunktet underretningen om det endelige vedtaket *eller vedtaket om at det kan reises søksmål*, er kommet fram til parten.

Ny § 6-4 skal lyde:

§ 6-4. Forskriftshjemler

(1) *Finanstilsynet kan i forskrift gi regler om risikostyring og internkontroll for foretak under tilsyn.*

(2) *Finanstilsynet kan i forskrift gi regler om bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi for foretak som ikke er omfattet av lov 27. mai 2025 nr. 18 om digital operasjonell motstandsdyktighet i finanssektoren (DORA-loven).*

(3) *Finanstilsynet kan i forskrift gi regler om rapporteringsplikt til Finanstilsynet for foretak og personer som omfattes av § 1-2. Finanstilsynet kan i forskrift gi regler om rapporteringsplikt til tilsynsmyndigheter i andre stater som fører tilsyn med foretak og personer som omfattes av § 1-2.*

§ 6-4 blir ny § 6-5.

Kapittel II. Forslag til endringer i andre lover

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) gjøres følgende endringer:

§ 11-20 andre ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet kan kreve gebyr og årlig avgift til dekning av sine utgifter ved tilsyn med foretak som ikke inngår i *fordelingen av Finanstilsynets utgifter* etter finanstilsynsloven § 6-1.

Kapittel III. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

§ 2-1. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 2-2. Overgangsregler

Departementet kan gi overgangsregler.

II Forslag til forskriftsendringer

Forslag til endringer i forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak, oppgjørssentraler og verdipapirforetak

Forskriftens navn skal lyde:

Forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for forvaltningsselskaper for verdipapirfond, forvaltere av alternative investeringsfond som ikke har tillatelse til å drive aktiv forvaltning og pensjonsforetak

§ 1 første ledd skal lyde:

Del A i denne forskrift gjelder for forvaltningsselskaper for *verdipapirfond, forvaltere av alternative investeringsfond* som ikke har tillatelse til å drive *aktiv forvaltning og pensjonsforetak*, og angir hvordan den ansvarlige kapital i disse foretakene defineres og beregnes i samsvar med de lovmessige minstekrav og krav om forsvarlig kapitaldekning.

Andre ledd oppheves.

Forslag til endringer i forskrift 27. mars 2025 nr. 543 til finanstilsynsloven (finanstilsynsforskriften):

I § 5-4 gjøres følgende endringer:

Nytt syvende ledd skal lyde:

(7) I en sak som i det vesentlige er en tvist mellom to eller flere parter, avgjør Finanstilsynsklagenemnda om en part som helt eller delvis har vunnet frem med sitt krav, helt eller delvis skal få dekket sine omkostninger i klagesaken av en eller flere av de øvrige parter. Ved avgjørelsen skal det, foruten utfallet av saken, særlig legges vekt på om saken var tvilsom eller om det av andre grunner var rimelig å bringe saken inn for klagenemnda.

Syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 6-6 skal lyde:

Finanstilsynets utgifter til tilsynet med overholdelsen av de alminnelige bestemmelser om verdipapirhandel og utgiftene forbundet med det generelle arbeidet knyttet til infrastrukturen i verdipapirmarkedet fordeles på foretak og utstedere som nevnt i finanstilsynsloven § 6-1 første ledd. Fordelingen på foretakene skjer etter størrelsen på beløpene etter fordelingen etter finanstilsynsloven § 6-1 første ledd. Fordelingen på utstedere *av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat* skjer etter størrelsen på beløpene etter fordeling etter §§ 6-7 til 6-9, jf. § 6-16. *Utstedere av omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på en multilateral handelsfasilitet i Norge, skal betale en årlig avgift som skal svare til beløpet som skal fordeles på foretak som har noterte egenkapitalinstrumenter, jf. 6-18 andre ledd.* Slike utgifter skal likevel ikke *fordeles* på eiendomsmeglerforetak, inkassoforetak, revisorer, revisjonsselskap, statsautoriserte regnskapsførere, betalingsforetak, e-pengeforetak, opplysningsfullmektiger, gjeldsinformasjonsforetak og låneformidlere.

§ 6-7. Utgifter til kontroll av finansiell rapportering mv skal lyde:

Finanstilsynets utgifter til kontroll etter verdipapirhandelloven § 19-1 andre ledd skal fordeles på *utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat.*

§ 6-8. Utgifter til arbeidet som prospektmyndighet skal lyde:

Finanstilsynets utgifter til arbeidet som prospektmyndighet etter verdipapirhandelloven kapittel 7 skal fordeles på *utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat.*

§ 6-9. Utgifter til arbeidet som tilbudsmyndighet skal lyde:

Finanstilsynets utgifter til arbeidet som tilbudsmyndighet etter verdipapirhandelloven kapittel 6 fordeles på *utstedere av omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat.*

I § 6-13 gjøres følgende endringer:

Ny tittel skal lyde: ***Gebyr ved søknad om konsesjon mv.***

Bokstav e oppheves.

Bokstav f, g og h oppheves og erstattes med ny bokstav e som skal lyde:

e. utenlandske forvaltningsselskap og forvaltere av alternative investeringsfond som søker om tillatelse til å markedsføre fond i Norge.

Bokstavene i til l, blir nye bokstaver f til i.

Ny bokstav j skal lyde:

j. foretak som yter meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt

Andre ledd skal lyde:

(2) Finanstilsynet fastsetter gebyrene for hvert kalenderår. Gebyrene skal ikke være lavere enn kr 5 000 og ikke høyere enn kr 130 000. Gebyret skal være innbetalt før søknad eller melding behandles.

Tredje ledd oppheves.

Ny § 6-14 skal lyde:

§ 6-14 Årlig avgift

Foretak og personer som nevnt i § 6-13 første ledd bokstav d til h skal betale en årlig avgift som skal dekke kostnadene ved å holde Finanstilsynets virksomhetsregister oppdatert. Finanstilsynet fastsetter avgiften for hvert kalenderår. Avgiftene kan ikke være høyere enn kr. 20 000.

§§ 6-14 til 6-17 blir nye §§ 6-15 til 6-18.

I ny § 6-15 første ledd gjøres følgende endringer:

bokstav a skal lyde:

a. banker

bokstav b oppheves

bokstav c til f blir nye bokstav b til e.

I ny § 6-17 gjøres følgende endringer:

Nytt første ledd skal lyde:

(1) For følgende grupper skal utgiftene fordeles etter størrelsen på inntekt fra den virksomhet som Finanstilsynet fører tilsyn med:

a. revisorer og revisjonsselskaper

b. forsikringsformidlere

c. inkassoforetak

d. eiendomsmeglerforetak

d. infrastrukturforetak (verdipapirsentraler, sentrale motparter, børser og andre regulerte markeder)

e. låneformidlere

f. administrator av finansielle referanseverdier

g. regnskapsførerforetak

h. verdipapirforetak

i. forvaltningsselskap for verdipapirfond

j. forvaltere av alternative investeringsfond.

Tredje ledd blir nytt andre ledd

Nytt tredje ledd skal lyde:

(3) For banker med tillatelse til å yte investeringstjenester skal utgiftene fordeles både etter § 6-15 (bankens forvaltningskapital) og etter inntektene fra investeringstjenestene etter bestemmelsen her.

Ny § 6-18 andre ledd skal lyde:

(2) For utstederforetak med omsettelige verdipapirer som er notert på regulert marked i EØS med Norge som hjemstat skal utgiftene fordeles med 80 prosent på de foretak som har noterte egenkapitalinstrumenter og 20 prosent på de øvrige.

Ny § 6-19 skal lyde

§ 6-19 Fordeling etter årlig avgift og antall transaksjoner:

(1) Følgende gruppe av foretak skal betale en årlig avgift som fastsettes av Finanstilsynet hvert kalenderår:

- a. Betalingsforetak*
- b. E-pengeforetak*
- c. Opplysningsfullmektiger*
- d. Tilbydere av meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt*

(2) For tilbydere av meldepliktig betalingstjenestevirksomhet som er unntatt konsesjonsplikt, skal årlig avgift fastsettes til 60 prosent av avgiftsbeløpet som fastsettes etter første ledd.

(3) Utgifter som ikke dekkes av den årlige avgiften i første ledd, skal fordeles på betalingsforetak og e-pengeforetak etter omfanget av transaksjoner knyttet til den konsesjonspliktige virksomheten.

Finanstilsynet
Revierstredet 3
P.O. Box 1187 Sentrum
NO-0107 Oslo

Tel. +47 22 93 98 00
post@finansstilsynet.no
finansstilsynet.no

